

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (2119) 1990 SPALIS-OCTOBER 2

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

Vargai - ne vargai

Vargas šakoja, vargas lapoja, vargas varteliuose žydi. Šitaip mūsų senoliai kalbėjo apie ištikimą gyvenimo palydovą — vargą. Apie buitį, kurioje tasai vargas, tarsi koks gyvas daiktas, plečiasi, auga ir didėja drauge su amžiumi ir lydi žmogų iki paskutinio atodūso. Tai lyg visiems skirtas gyvenimo kelias, sakykime, pats gyvenimas, didžioji neišvengiama. Tačiau vargas nesmerkiamas: senoliams teisingiau atrodė jį supoetinti, apdainuoti, paversti siekių sąlyga — "vargo nematęs, ponu nebūsi".

VARGAS betgi nėra kokia praeities liekana, vergams ar baudžiauninkams skirtoji gyvenimo lemtis. Jis persekioja žmones ir šiandieniniame, moderniaame pasaulyje, kuriame jau tiek daug padaryta ir dar vis daroma, kad žmogui būtų patogiau, lengviau gyventi, reikėtų mažiau vargti. Visas Vakarų pasaulis yra išvystęs tiek įvairiausių patogumų, kad apie bet kokį vargą, rodos, kalbėti nebereikėtų. Ir vis dėlto kiek daug galima išgirsti nusiskundimų, kad reikia vargti. Štai — vargas vaikui, kuriam reikia rytmečiais anksčiau atsikelti ir ruošti mokyklon; vargas, kad reikia nueiti iki autobuso sustojimo vietos, užuot sėdus į automobilį ir nuvažiavus; o ir važiuojančiam vargas, kai pilnos gatvės susigrūdusio judėjimo; vargas kai kuriam, kad reikia astuonias valandas darbovietėje praleisti; vargas, kad dėl sveikatos palaikymo reikia prisiversiti vaikščioti, bėgioti, skanumynų atsakyti. Ak, kiek čia daug tų "vargų, vargelių"!... Gal geriau būtų, visų tų suvaržymų ir įsipareigojimų atsikakius, atsistoti prie televizoriaus ir dienų dienas tūnoti, kad jokio vargo nejaustum? Gal taip nuo tų vargų pabėgtum? Deja, ir tokiu gyvenimo būdu nieko nelaimėtum, nes tasai absoliutus savęs lepinimas tuoj pat virsta kankinančiu vargu. Nuobodulys ir pasyvumas per ilgesnį laiką sukeltų baisias dvasines ir fizinės pasekmes. Taigi kaip bemėgintų žmogus pabėgti nuo vargo, visos jo pastangos atsigręžtų prieš jį patį. Užtat viintelė gera išeitis — vargo nevadinti vargu. Tegu jis šakoja, lapoja ir varteliuose žydi. Tegu jis ir čia būna neatskiriama gyvenimo dalis ir prasminga būtinybė, norint ką nors pasiekti.

PRASIDĖJO mokslo metai. Po atostogų, stovyklų, visų džiaugsmų ir malonumų besimokančiam jaunimui reikėjo sugrįžti į klases, į auditorijas, darbo kambarius. O visa tai, deja, nėra kokie šilumai, iš kurių kiekvienas kibiras galėtų pasisemti tiek, kiek jam reikia. Be pastangų, užsispyrimo, savęs palenkimo darbiui, net malonių valandų atsidant, jei jos trukdo siekiam — taigi, be to vadinamojo vargo neįmanoma nei bendrojo išsimokslinimo pakankamai įsigyti, nei specializuotis, nei įkopti į kokią akademinio lygio profesiją. Toji tiesa tokia aiški ir sena, kad apie tai prisiminti, atrodo, visai ne nevertėtų. Tačiau jos suvokimas ir priėmimas ar tik nepradeda prarasti paskatinamąją galią jaunimui stropiau naudoti laiką, skirtą gyvenimo pasiruošimui. Vis labiau išsiryškina kažkokia negatyvi pusė į viską žiūrėti skeptiškai, net didžiulius nihilistinio poveikio laikysena. Arba stačiai užsikrėsti materialistinio mąstymo išrankomis, kad laisvuose kraštuose ir be mokslo, o vien tik apsurkumu, galima praturtėti ir pasiekti viliojančio socialinio gyvenimo aukštumas. Vis dėlto skelti save pusiau ir pasitenkinti tik sudarytąja medžiagine gerove reiškia skurdinti savo dvasios polėkį. Reikia džiaugtis, kad jau ima rodytis ženklų, kalbančių apie reikalingą nusigręžtį nuo kultūros su komercinėm etiketėm, kad ieškoma kelių, kaip paprasčiau, be didelio skausmo, išsilausinti iš dvasiškai skurdinančio pragmatizmo varžtų. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Indėnai kapituliavo, senatas - ne

Kanados parlamentas vasaros atostogas baigė ir darbą pradėjo rugsėjo 24 d. Darban sugrįžusių parlamentarų dėmesys vėl nukrypo į dabartines problemas — Okeje nenorintius kapituluoti Kvebeko indėnus, ministerio pirm. B. Mulronio kovą su senato liberalais, Persijos įlankon pasisutus pasenusius karo laivus ir eskadrilę modernių naikintuvų, parlamentan vis dar neišrinktą naująjį liberalų vadą J. Chretieną. Nebuvo užmiršti ir L. Bouchardo vadovaujami kitų partijų atskaliniai, sudarę separatistus remiantį Kvebeko bloką, norintys oficialaus partinio pripažinimo. Prie tų aštuonių dezerterų dabar prisijungė G. Duceppas, pirmas parlamentarų papildomuosius rinkimus laimėjęs Kvebeko bloko vardu. Tad dabar Kanados parlamente jau yra devyni vis dar oficialiai nepripažinti Kvebeko bloko nariai. Pripažinimui ir partinių teisių suteikimui parlamente reikia pilno tuzino atstovų.

Kariuomenėi nuogrūvus mowhawk indėnų barikadą Okeje, jie persikėlė į blaivyklos pastatą, kur buvo apsupti spyg-

liuotos vielos ritiniais. Problema išsprendė pati, kai indėnams paaiškėjo, kad atnaujinti derybų negalvoja atostogų išvykęs Kvebeko premjeras R. Bourassa, o ministeris pirm. B. Mulrony jų problemas žada spręsti tik padėjus ginklą. Įtakos indėnų kapituliacijai turėjo ir planuojamas kariuomenės atitraukimas, Okos blaivyklos apsupimą paliekantis karingai nusiteikusiai Kvebeko saugumo provincinei policijai, kuri liepos 11 d. ginklo jėga bandė užimti indėnų barikadą. Tame puolime žuvo policininkas Marcelis Lemay. Nusiginklavimas ir pasidavimas Kanados kariuomenės daliniams buvo sutartas rugsėjo 26 d. Kariuomenė buvo pastatę tris palapines: vieną — ginklus padėjusiems indėnams, kitą — indėnėms su vaikais ir trečią — blaivykloje buvusiems žurnalistams. Numatyta tvarka sugriovė pro spyglinuotas vielas išėjusių indėnų bandymas pabėgti, propagandinis kareivius į kojas sparadančių indėnų klyksmas. Kariai indėnus sulaukė nepanau-dodami ginklo, ignoruodami indėnų spyrus. Plk. ltn. Pier-

Rudens paženklintu keliuku Dzūkijoje

Nuotr. brolių Černiauskų

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Suomija išeina iš šešėlio

A. LEMBERGAS

Daugiau kaip du tūkstančiai užsienio žurnalistų, radio ir televizijos darbuotojų stebėjo Amerikos ir Sovietų Sąjungos prezidentų susitikimą Suomijos sostinėje Helsinkyje. Suomiai jaučiasi labai patenkinti, kad jiems pavyko per labai trumpą laiką pasirengti šiam susitikimui. Krinta į akis augantis Suomijos vaidmuo tarptautinėje politikoje.

Palankios permainingos

Suomiai labai gerbia savo nepriklausomybės simbolį — tautos vėliavą ir ją kelia tikrai nustatytomis dienomis. Šį kartą buvo padaryta išimtis prezidentų Bušo ir Gorbačiovo susitikimui. Ta proga šeiminių krašto vėliava plėvėsavo drau-

ras Daigle pranešė, kad kari-nėn Farnhamo bazen buvo iš-vežti 28 indėnai, 16 moterų ir 6 vaikai.

Sunkesnė problema minis-terio pirm. B. Mulronio laukė pačiame parlamente su pas- skirtų liberalų daugumą tu- rinčiu senatu, kuriame dabar pirmuoju smuiku groja paties P. E. Trudeau paskirtas buvęs jo ministerio kabineto narys Allanas MacEachenas. Libe-ralai senatoriai beveik prieš metus sustabdė parlamento rinkimų narių priimtą naują Kanados nedarbo draudos įstaty- mą, vėlina kitų įstatymų pa- tvirtinimą ir ruošiasi visiškai atmeti taip pat priimtą GST prekių ir paslaugų 7% mokestį. Šis naujas įstatymas nuo 1991 m. sausio 1 d. turėjo pakeisti I D. kare 1917 m. įvestą pase- nui 13.5% mokesčių gamykloms už jų pramonės gaminius. Ligi šio laiko paskirti senatoriai tik patvirtindavo rinktus Kana- dos parlamento atstovų priim- tus įstatymus, netrukdydami krašto valdancios vyriausybės darbu.

Liberalų daugumos trukdy- mo taktika senate ministeris pirm. B. Mulrony ryžosi su- stabdyti penkiolikos naujų se- natorių paskyrimu, užpildy- damas visas senatui numaty- tas 104 vietas. Anksčiau sena- ta buvo 52 liberalai, 31 konser- vatorius ir 6 kitų grupių atsto- dantai, o dabar pilname senate konservatorių skaičius padid- dėjo iki 46, nenustelbdamas

(Nukelta į 9-tą psl.)

ge su svečių — dviejų pasaulio galybių — vėliavomis. Vienas Vakarų diplomatas aiškino, kad tai reiškia, jog Suomija, iki šiol buvusi savo didžiojo rytų kaimyno šešėlyje, prade- da vaidinti naują, reikšmin- gesnį vaidmenį pasaulio poli- tikoje. Ilgą laiką, vykstant šal- tajam karui, neutralioji Suo- mija labai sąžiningai stengėsi išvengti visko, kas galėtų ne- patikėti Maskvai. Kartais toji politika buvo laikoma tiesiog pataikavimu didelei valstybei, su kuria Suomija turi bendrą 1.260 kilometrų ilgio sieną. Naujai užsimezges abiejų did- galybių bendradarbiavimas ir staigus pokyčiai Rytų Europo- je neabejotinai pagerino ir Suomijos padėtį.

Prašneko savo balsu

Minėtasis Vakarų diploma- tas pažymėjo, kad visa tai, kas per praėjusį trumpą laikotar- pį įvyko Rytų Europoje, daug padėjo Suomijai prabilti savo balsu: Suomija pakyla iš savo šešėlio, nors Sovietų Sąjunga, anot jo, visuomet bus svarbus Suomijos užsienio politikos veiksnys. Suomija užėmė akty- vią poziciją Persų įlankos kri- zėje ir jau svarsto galimybę prisijungti prie Europos bend- ruomenės, apie ką anksčiau negalėjo svajoti.

Persų įlankos krizė pastatė Suomiją į pasaulio politikos vidurį. Jos sostinė tapo viršū- nių susitikimo vieta. Suomija šiuo metu priklauso Jungtinių Tautų Saugumo tarybai. Jos atstovas vadovauja Jungtinių Tautų komisijai, kuri prižiūri Irakui taikomų ūkio sankcijų vykdymą.

Tai nereiškia, kad Suomija atsisako savo ligišolinės neu- tralumo politikos. Valstybės prezidentas Koivistas šį sa- vaitgalį pareiškė, kad Suomija nesideda prie santarvių ir nei- na su nieku į konfliktą, išsky- rus dabartinį atvejį, kai drau- ge su kitomis tautomis pasmer- kė Irako agresiją Kuveite.

Viršūnių susitikimo išvaka- rėse Koivistas pripažino, kad tai naujas iššūkis Suomijos neutralumui. Tačiau stebėto- jai mano, jog didžiųjų galybių tarpusavio santykių pagerėji- mas leidžia Suomijai atsisaky- ti savo įprastinių neutralumo argumentų ir ateityje veikiau- siai ji labiau negu iki šiol da- lyvaus pasaulio politikoje. Suomijai pavyko visą laiką iš-

saugoti savo nepriklausomy- bę, bet ji ilgai jautė pavojų sa- vo suverenumui — iki 1955-ju metų, kai Maskva atsisakė sa- vo karo bazės pietų Suomijoje.

Ieško savo vietos Europoje

Didžiųjų galybių įtampas pa- šalinimas paskatino suomių galvoti apie savo naują vietą Europoje. Suomija priklauso Europos laisvos prekybos aso- ciacijai (EFTA), bet naujau- sia nuomonij apklausa rodo, kad apie 60% suomių nori pri- klausyti Europos bendruo- menei.

Dar vis galioja oficiali vy- riausybės pažiūra, jog priklaus- ymas Europos bendruomenei nesuderinamas su neutralu- mu. Vis dėlto Gorbačiovas, lankydamasis pernai spalio mėnesį Helsinkyje, aiškiai pa- sakė, jog tai pačios Suomijos reikalas spręsti įsijungimo į Europos bendruomenę klau- simą.

Neseniai prekybos ir pra- monės ministeris Suominenas Helsinkyje suvažiavusiems Europos konservatorių politi- kams pareiškė savo įsitikini- mą, kad dar šiame dešimtmetyje Suomija prašysis priima- ma į Europos bendruomenę, jeigu tik dabartinė įvykių eiga ir Europos susijungimo galimybės dramatiškai nepablogės.

Norėtų atgauti Kareliją

Amerikiečių laikraščio *Balti- more Sun* korespondentas Scott'as Shane'as atkreipė dė- mesį, kad ir Suomijoje yra žmonių, kurie reiškia preten- zijų į sovietų teritoriją. Čia veikia grupė, pasivadinusi Tartu taikos sąjūdžiu. Turi galvoje taikos sutartį, kurią Leninas 1920 metais pasirašė su Suomija Tartu mieste, o Sta- linas 1939 metais sulaužė, pra- dėjęs žiemos karą ir užėmęs Kareliją. Tada Suomija neteko daugiaau kaip dešimtadalio sa- vo teritorijos. "Grazinti Ku- veitą kuveitečiams ir Kareli- ją Suomijai!" — tokiu šūkiu ru- siškai sveikino Tartu taikos sąjūdis Gorbačiovą Helsinkyje platinamuose savo lapeliuose.

Amerikietis žurnalistas su- abejojo, ar reikalavimas pa- siektė tikrąjį adresatą. Po to, kai šiemet gegužės mėnesį Ru- sijos federacija pasiskelbė su- vereni, buvę kareliečiai turė- ti reikšti savo pretenzijas ne Gorbačioviui, bet Rusijos pre- zidentui Jelcinui.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Pokalbis su VLIKO pirmininku

"Gimtasis kraštas" rugsėjo 19 d. laidoje išspausdino Vy- tauto Katiliaus pokalbį su Lie- tuvoje besilankančiu VLIKO pirm. dr. K. Bobeliu. Pirmiau- sia pažymima, kad VLIKas yra didžiausia ir finansiskai stip- riausia lietuvių politinė orga- nizacija išeivijoje. Ją sudaro 13 politinių partijų ir dvi ter- ritorinės organizacijos.

Pats pirmininkas pripažino, kad vakarai darė daug politi- nių klaidų. Ragino okupuotus kraštus ginti savo tautinius interesus, patys neturėdami realių galimybių padėti. Lie- tuvos jaunimas išsėjęs ginti krašto ne "Amerikos balso" ra- ginamas, bet verčiamas pri- gimtinio laisvės troškimo. Tai buvo patriotinis ir moralinis žygis, be kurio vargu ar būtų sulaukta ir kovo 11-sios.

Šiuo metu būtų neprotinga kaltinti Ameriką išdavyse. Politinės jėgos ieško kompro- misų, bijodamos sugriauti in- teresų balansą. Moralinis tei- sumas esąs ne visuomet sva- riausias argumentas.

Tarpusavio vaidai ir nesuta- rimai jau dabar turi skaudžių pasekmių Lietuvai. Pasaulyje jaučiamas nusivylimas, kad lietuviai negali tarp savęs su- sitarti. Akivaizdoje ekonomi- nių ir kitų sunkumų tos vieny- bės labai reikia. Ilgai užtru- kusi komunistinė okupacija įskiepijo žmonėms baimę ir nepasitikėjimą vienas kitu. Vakariečiai irgi karštai dis- kutuoja, bet dažniausiai ieš- kodami būdų išspręsti proble- mas.

VLIKO pirmininkas paklaust- as, kokiai politinei jėgai Lie- tuvoje labiausiai simpatizuoja, atsakė: "Simpatizuoju visoms Lietuvos politinėms jėgoms, kurios siekia nepriklausomos demokratinės Lietuvos valsty- bės atkūrimo".

Atsakyti visiems laikams

"Atgimimo" 35 nr. rašoma apie Lietuvos respublikos ir Rusijos federacijos pasitari- mus. Juose akademikas E. Vil- kas pasiūlė formulę, pagal ku- rią Lietuvoje ir Rusijoje esan- tys turtai priklauso toms valsty- bėms. Rusijos delegacija su šiuo pasiūlymu nesutiko, nuro- dydama pvz. geležinkeliai ir kariniai įrenginiai nepriklaus- o Lietuvai. Po ilgų diskusijų pasiektas susitarimas, kad į būsimą sutartį būtų įrašytas 1920 metų sutarties pirmasis straipsnis: "Rusija be atodai- rų pripažįsta Lietuvos valsty- bės savarankiškumą ir nepri- klausomybę su visomis iš to- kio pripažinimo einančiomis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Ru- sijos suvereniteto teisių, ku-

rių ji yra turėjusi lietuvių tau- tos ir jos teritorijos atžvilgiu".

Ūkiniai pasitarimai

LIC pranešimu, Egilijus Bič- kauskas, Lietuvos atstovas Maskvoje, pokalbyje "Ameri- kos balse" pareiškęs, kad tarp Lietuvos ir Sov. Sąjungos vyks- ta ūkiniais klausimais pasita- rimai. Jie liečia šių metų pas- kutinį ketvirtį. Susitarimas apims mėsos ir kitų prekių tie- kimą Sov. Sąjungai, o pastaro- sios pašarų, lengvų sunkveži- mių ir metalo dalių prista- tymą.

Sovietų Sąjungoje vyksta ekonominė suirutė, tai Mask- va siekia garantijos, kad iš Lie- tuvos būtų pristatytos prekės. To paties siekia ir Lietuva. Paskutiniu laiku, negaudama pašarų iš Sov. Sąjungos, Lie- tuva nutraukė mėsos tiekimą.

Nors dabartiniai pasitari- mai vyksta tik ekonominiiais klausimais, bet jie turi, pa- sak Bičkauko, ir politinės reikšmės. Iš principo Maskva neprotestuoja, kad susitari- mas būtų pasirašytas vienodo statuso dalyvių. Tai galima įžiūrėti de facto Lietuvos ne- priklausomybės pripažinimą, samprotauja E. Bičkaukas. Nuo kovo 11 d. Lietuva laikė- si nuostato, kad ji su Maskva tarsis tik kaip suvereni valsty- bė.

Pabaltijys neužmirštas

Taip pat LIC pranešimu, JAV valstybės departamento pareigūnai tikisi, kad greitai prasidės Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovų aukšto rango pasitarimai su JAV valdžia. Tai būsianti išlaikoma baimė, kad JAV ir Vakarai nesi- domi Baltijos valstybėmis. Pa- sak vieno pareigūno, JAV kaip tik labai nori atitaistyti šią klai- dingą nuomonę. Pabaltijo už- sienio reikalų ministrai spalio mėnesį lankysis Vašing- tone.

Baltijos valstybių vadovai yra susirūpinę, kad derybose dėl Vokietijos suvienijimo ga- lėjo nukentėti Pabaltijo rei- kalai. Taip pat bijo, kad Persi- jos įlankos krizė gali nukreip- ti vakariečių dėmesį nuo Balti- jos kraštų. JAV valdžios parei- gūnas pareiškė, kad yra klai- da galvoti, jog sąjungininkų pa- sitarimai dėl Vokietijos suvie- ninimo reiškia Antrojo pasaui- linio karo galutinį pasekmių likvidavimą. Susitarimas lie- tės tik Vokietiją. Baltijos kraš- tų statuso neliečia. JAV valsty- bių nusistatymas Baltijos kraš- tų atžvilgiu nepasikeitė. JAV atmeta kritiką, kad jos nusi- suko nuo Pabaltijo, kad galė- tų gauti Sov. Sąjungos paramą Persijos įlankoje. Pasak žy-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Šiame numeryje:

Vargai - ne vargai

Be pastangų nieko nepasieksi

Indėnai kapituliavo, senatas - ne

Kanados visuomenę jaudinantys įvykiai

Suomija išeina iš šešėlio

Nauji vėjai išjudina tylą

Dalyvavome Vilnijs veikėjai suvažiavime

Reikia gerai apgalvotos veiklos

Lietuvos premjerė - Labanoro dukra

Politinio keliu tautos atgimime

Į tėvynę - karstuose

Lietuva parsiveža sūnus ir dukras iš Sibiro

Atgaiva dvasiai, poilsis kūnui

Lietuvių fronto bičiulių suvažiavimas

Prie miško altoriaus

Pasakoja partizaninio judėjimo liudininkai

"Tauta istorijos vingiais"

Vytauto Alanto pomirtinė knyga apžvelgiant

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, C. Senkevicius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, mėnė – \$35, garbės – \$45 (Amerikoje – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Kalbėjo vyskupai, grįžę iš Lietuvos

Amerikos lietuvių katalikų kunigų seimas, kuriame dalyvavo 27 kunigai ir du vyskupai

Lietuvių kunigų Amerikoje metinis seimas įvyko rugsėjo 14-18 d.d. Jau 81 metai iš eilės rinkosi lietuviai kunigai apžvelgti nuveikto darbo ir nustatyti gairių atečiai.

Ir šiais metais kunigai rinkosi į lietuvių seselių vienuolyną Putnam, Conn. Dalyvavo 27 kunigai, du svečiai kunigai iš Lietuvos ir du vyskupai: Norwich vyskupas Daniel P. Reilly galėjo su mumis pabūti tik trečiadienio popietę, bet mūsų vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, buvo visą suvažiavimo laiką.

Visų svarstymų pagrindinė tema – lietuvių parapijų Amerikoje ateitis ir lietuvių kunigų eilių retėjimas. Minėtieji vyskupai, kurie buvo Amerikos vyskupų sudarytose delegacijose į Rytų Europą, vaizdžiai papasakojo savo kelionės įspūdžius ir atskleidė tuose kraštuose atgimstančio religinio gyvenimo problemas bei rūpesčius. Mums, be abejonės, ypač rūpėjo išgirsti kuo

daugiausia žinių iš Lietuvos ir Pabaltijų kraštų.

Posėdžiai ir diskusijos buvo labai gyvos. Išrinkta nauja Kunigų vienybės centro valdyba: kun. A. Kontautas – pirm.; vicepirmininkai – kun. J. Matutis, kun. J. Pakalniškis, kun. J. Rikteraitis, kun. R. Krasauskas, kun. Z. Smilga; sekretorium lietai tas pats kun. V. Cukuras ir išdinininku kun. F. Karvelis. Kunigų šalpos draugijos valdyba sudaryta iš trijų asmenų: kun. Cukuro, kun. Krasausko ir kun. Pakalniškio.

Skirstantis namo po seimo, buvo gauta telegrama, kad kitais metais pas mus lankysis Vilkaviškio-Marijampolės vyskupas Žemaitis. Jis pažadėjo vadovauti 1991 m. rekolekcijoms, kurios bus Putname birželio 10-14 dienomis.

K.V.C.

"Nukankintieji kovoja drauge su mumis... Jie stiprina mūsų gretas... Tėbus paslovinti nenusilenkę prieš netiesą." ARKIV. M. REINYS
Vladimiro kalėjime

AŲA

TERESEI BALNIENEI

mirus,

dukra – GENĖ KUCHALSKIENĖ ir BRONĖ SAPIJONIENĖ, jų šeimos bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Elena ir Paulius Leonai

PADĖKA

AŲA

PAULIŲ DABKŲ

po trumpos ir skaudžios ligos 1990 m. rugsėjo 14 d. Aukščiausiojo valia mirties angelas išskyrė iš mūsų tarpo, kad būtų priglaustas Amžinajame sode, kur lauks mūsų ateinant.

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui už Rožinio maldas, taip pat pamaldas šventovėje. Padėka vargonavusiai D. Rodkieni už gražias giesmes. Dėkojame karsto nešėjams, už gėles, taip gausiai užprašiusiems Mišias, Pauliaus vardu aukojusiems Pagalbos Lietuvai vajui. Ačiū B. Stanulienei už puikius pusryčius, ponioms už pyragus.

Padėka Turner-Porter laidotuvių biurui už paskutinį patarnavimą, palydint velionį į Šv. Jono lietuvių kapines Missisauogoje. Dėkojame taip gausiai atsilankiusiems atsisveikinti su mūsų Pauliumi ir užuojautos žodžius, raminius mus pasiliekančius.

Dar kartą ačiū –

žmona, seserys, broliai,
giminės ir artimieji

PADĖKA

AŲA

BENEDIKTĄ RACEVIČIŲ,

Viespats pasišaukė savo karalystėn.

Nuoširdžiai dėkojame Angelų Karalienės parapijos klebonui kun. J. Butkui, OFM, už maldas koplyčioje, šventovėje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą – lietuvių kapines; solistams – A. ir V. Paulioniams už giesmes; visiems už Mišias, prašant jo sielai amžinos ramybės Dangiško Tėvo namuose; už aukas širdies ligų tyrimams.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams: J. Daunorui, J. Dirvaičiui, J. Karaliūnui, J. Kazragiui, P. Polgrimui, V. Satkui, E. Kudabai. Ypatinga padėka kaimynams – Anne ir John Klassei už visokeriopą pagalbą.

Dėkojame St. Catharines tautiečiams, draugams Toronte, Hamiltone už krikščionišką jautrumą, negailint savo laiko ir tolumo kelio, pareiškiusiems savo pagarbą, atsisveikinant su velioniu Šv. Jono kapinėse.

Liūdintys giminės – Emilija Zakarževskienė,
Rūta Snowden

RAŠO IŠ LENKIJOS

Dalyvavome Vilnijos veikėjų suvažiavime

Sovietinės okupacijos metais sunaikintas lietuviškumas daugelyje vietovių

Jeigu ne išarta ir kas kelintą dieną kruopščiai akėjama juosta, vielių užvaros per pelkėtus pabalius, stebėjimų ir signalizacijos įrengimai Seinų-Punsko krašto lietuviai nejaustų geležinės uždangos. Labai padaugėjo apsilankymai iš Lietuvos ir į Lietuvą per artimą sienos perėjimą Agradnikuose prie Seinų. Prisideda ir tai, kad muitinės darbuotojai anoje pusėje dabar – lietuviai. Lanko vieni kitus, daugiausia giminės ir kaimynai, vieno lietuviško ploto, kurį prieš 70 metų perskyrė nelemta valstybinė siena.

Šioje pusėje traktoriai ir priekabinė technika dirba laukus, prie pat sienos ošia javai, džiugina akį pasėliai ir besiganantieji galvijai. Anoje pusėje – traktoriai aria, akėja, kultyvuoja tą juostą, darbo žmonės taiso "apsaugos" įrengimus. Gyvenimas prasideda už puskilometro.

Į vilniečių suvažiavimą

Padaugėjo kultūriniai ir organizaciniai ryšiai, įstaigų, draugijų, kūrybinių sambūrių kvietimai. Gavau kvietimą dalyvauti "Vilnijos" draugijos suvažiavime balandžio 28 d. Vilniuje ir kultūros kongrese Vilniuje gegužės 18-20 d.d.

Į "Vilnijos" suvažiavimą buvo vienu bendru raštu kviešti vilniečiai tarpukario meto, dabar aktyvūs Seinų-Punsko tautinės veiklos žmonės: Jonas Pajaujis – agronomas lietuviško žemės ūkio tarpukario, po karo žemės ūkio švietimo organizatorius; Pajaujienė-Rusokaite – švietimo draugijos "Rytas" mokytoja (iki 1939 m.) ir lietuvių vidurinės mokyklos Punske; Juozas Maksimavičius – žymus lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo organizatorius Suvalkų trikampyje tarpukario metais, mokytojas Vilniaus krašte karo metais, vėl veikęs savo krašte po karo, vienas Lietuvių visuomeninės kultūros dr. jos Lenkijoje organizatorių, pirmas Draugijos pirmininkas; Juozas Vaina – Vytauto Didžiojo gimnazijos absolventas, iki 1939 m. studijavęs Gdanskio politechnikoje, karo metais dirbęs Vilniaus krašte, mokytojas lietuvių vidurinėje mokykloje Punske, etnografinio muziejaus steigėjas Punske; Jonas Stoskevičius – nusipelnęs Seinų-Punsko krašto švietėjas, lietuviško jaunimo auklėtojas; Antanas Suraučius – iki 1940 m. Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleivis, 1941 m. tos gimnazijos abiturientas, pradėjęs studijas Vilniaus universitete, karo audrų ir pokario kovų mėtymas, prieš 30 metų atsidūręs Lenkijoje, veiklus vilnietiška darbe; dr. Bronius Makauskas – istorikas, žinomas lietuvių varšuviečių tarpe, LVKD centro valdybos prezidento narys; Juozas Sigitas Paransevičius – vidurinės mokyklos direktorius, LVKD pirmininkas; Alicija Sitarasienė – "Aušros" redaktorė; Romas Vitkauskas – žemės ūkio specialistas, dabar Punske valsčiaus viršaitis; Algirdas Nevulis – mokytojas, lietuvių veikėjas Seinuose; Algirdas Uzdila – mokytojas lituanistas, meninės saviveiklos ansamblių organizatorius ir vadovas.

Buvo sutarta važiuoti automobiliais. Deja, Gorbačiovo blokada uždarė Agradnikus. Iš dvylikos kviestų asmenų tik A. Suraučius nuvyko į Vilnių per Gardiną. Ilga kelionė traukiniu, širšių sienos kontrolė bei muitinė senjorams per sunki, o jaunesniems buvo neparanki dėl dviejų dienų ilgesnės trukmės.

Sunki padėtis

Suvažiavimas vyko Mokytojų namų didžiojo salėje. Senieji

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

vilniečiai – iki 1939 m. – sudarė mažumą. Dvasia, rūpesčiai ir uždaviniai visiems suvažiavimo dalyviams buvo ta pati. Po Draugijos pirmininko Kazimiero Garšvos pranešimo vyko diskusijos, nuodugnai išryškinusios lietuvių padėtį Vilniaus krašte ir Gudijoje.

Per penkiasdešimt metų nukentėjo visa Lietuva, bet Vilniaus krašto lietuviškas kaimas labiausiai. Čia veikė dvi priešiškos jėgos, Maskvos pajungtos bausti lietuvių tautą. Tai kaip tik dabar aiškiausiai matome, kai prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą Gorbačiovas naudoja teritorinį ir tautinių mažumų šantažą.

Ten, kur Lenkijos okupacijos metais buvo ir ilgiausiai išsilaikę lietuviškos mokyklos, dabar jų nėra. Užsilikusių lietuvių vaikai yra priversti lankyti lenkiškas arba rusiškai-lenkiškas mokyklas. Blogiausia Šalčininkų rajone, kur baigiamas išgyvendinti lietuviškumas Dieveniškų apylinkėje.

Nuomonės

Nuomonės diskusijose skyrėsi. Buvo daug apgailėstavių, aimanavimo, karštingų pasiūlymų gelbėti padėtį. Nuskaubė konstruktivus seno ir prityrusio vilniečio Izidoriaus Šimelonio balsas: neįsteigti lietuviškų klasių suvestinėse mokyklose tarp rusų ir lenkų vaikų – tai pragaištis lietuviams, o steigti atskiras lietuviškas mokyklas, nors ir su mažiausiu mokinių skaičiumi pradžioje. Šimeloniu pritarė, plačiau aiškines susidariusios padėties priežastis ir siūlęs gerai apgalvotą atveiksmio strategiją bei taktiką, taip pat prityręs vilnietis A. Suraučius.

Dalyvavę suvažiavime Gervečių ir Pelesos atstovai iš Gudijos dėkojo už tautiečių pagalbą jiems. Pas juos mažesnis aplinkos spaudimas, tikimasi, kad atgaiva eis sparčiau.

Be "Vilnijos" yra "Rytų Lietuvos" organizacija. Politinėse partijose veikia Rytų Lietuvos klubai. Beje, pavadinimo klausimas. Smarkiai siūlomas "Rytų Lietuvos" pavadinimas. Esą "Vilnija" ar "Vilniaus kraštas" per daug regionaliniai, sutampantys su lenkiška sąvoka. Oponentai aiškino, kad Rytų Lietuvą – tai per daug didelis plotas, nebent galvojama apie Rytų Lietuvą iki 1920 m. liepos 12 d., bet toks siekimas į istorinę Lietuvą jau visai nerealaus. Bus valstybinė siena ne su Rusija, o su kaimynine, draugiška Gudija, kuriai tautinio užgimimo, laisvės ir suverenumo Lietuvos politika siekia.

Kiti posėdžiai

Po suvažiavimo vyko "Vilnijos" tarybos posėdžiai kartu su "Rytų Lietuvos" atstovais, diskusijos partijų klubuose, į kurias buvo kviečiami dalyvavę "Vilnijos" suvažiavime tautiečių atstovai iš Gudijos ir Lenkijos. Prityrusių ir praktiškai samprotaujančių vilniečių nuomonės ir pasiūlymai dėl priemonių išlaikyti lietuviškumo pozicijas ir palaipsniui atgauti prarastąsias nerado pritarimo.

Dauguma nusistačiusi veikti skubiai ir masiškai, kreiptis į Aukščiausiąją tarybą, švietimo ministeriją, kitas žinybas. Šalčininkų rajoną, Trakų ir Vilniaus rajonus iš visos Lietuvos lanko įvairios ekspedicijos, ansambliai, turistinės grupės, pavieniai asmenys, susidomėję lietuvių klausimu. Nedaug iš to naudos.

Reikia žinoti, kaip yra priešiškoje ir vis labiau agresyviojoje apsuptyje, kai veikia dar kolchozinė ir partinė administracinė sistema, esanti lenkų ir rusų rankose. Tai ir tenka išgirsti iš patriotų pasiryžusių, mėgėjiškos akcijos žmonių nusiskundimą: lankėsi, sakysime, Šalčininkų rajone pas lietuvius, kalbėjosi su jais, buvo kuo nuoširdžiau šiai tautietiška priimti, karštai pažadėjo duoti prašymus lietuviškai mokyklai ar klasei, o kai priejo prie reikalo, pasirodė, kad niekas prašymo nepadavė. Kodėl? Reikia suprasti padėtį: dar nesukubo mieli lietuviai svečiai išvažiuoti, o priešiškoji, agresyvi apsupty jau viską žinojo ir iš anksto ėmėsi stipraus šantažo. Vilnijos lietuviai ne mažai prisikentę, per daug turėjo aukų, tad geriau palaukti, išlaikyti savo giliau slepiamas šaknis.

Įvairūs pasiūlymai

Kiti reikė nuomonę, kad reikalingas tvarkysis, kai nepriklausoma Lietuva tvirtai atsisot ant kojų. Su vienais ir kitais polemizavo Antanas Suraučius. Jo nuomone, klausimas daug sudėtingesnis. Jo sprendimas – ne mėgėjų entuziastų darbas. Reikia netrukšmingos, visai negarsios, kone pogrindinės, gerai apgalvotos veiklos, kad priešiškoji apsupty per anksti nežinotų, o Vilniaus krašto lietuvių kaimietis ar miestelio gyventojas patikėtų. Reikia suprasti, kad Lietuvos valstybė bus pilnai teisinė. Lenkų ir rusų antilietuviškai veiklai negalima bus pasipriešinti administracinėmis priemonėmis. Minimose rajonuose yra ir greičiausiai dar ilgai paliks stiprios nepalankios lietuviams sąvaldos, kurioms priklauso ir švietimas. Švietimo ministerijos pastangos steigti lietuvišką švietimą tuose rajonuose bus savių valdų blokuojamos. Reikia veikti išbandytais vilnietiškais metodais, kaip lenkų tarpukario okupacijoje. A. Suraučius siūlė atgaivinti Lietuvių švietimo draugiją "Rytas". Tik tokiu būdu galima bus sėkmingai plėsti lietuvių švietimą Vilnijoje. Priešiškos sąvaldos nedaug tegalės privatų švietimą blokuoti. Svarstant pasiūlymą, kai buvo palieštas lėšų klausimas, pasiūlyė balsai, kad parama "Ryto" draugijai atsirastų be didesnių sunkumų. Vis dėlto kartojamam siūlymui nedaug padaugėjo šalininkų. Gal laikas įtikins, tik galbūt bus per vėlu.

Kultūros kongrese

Į Lietuvos kultūros kongresą Vilniuje gegužės 18-20 d.d. atvažiavo iš Punske ir Seinų LVKD centro valdybos sekretorius Algirdas Viaktorius, jaunimo vadovė ir etnografinių būrelių organizatorė Aldona Vaiciekauskienė-Aleksaitė, "Aušros" redakcijos atstovs Sigitas Birgelis, Punske kultūros namų vedėja Jūratė Kardauskienė-Šliaužytė.

Kalbėjo kongrese Aldona Vaiciekauskienė ir Antanas Suraučius. Negalėjo atvykti istorikas dr. Bronius Makauskas iš Varšuvos – vienas kongreso svečių prelegentų.

Ka davė šis apsilankymas Lietuvoje? Atsakymas duodamas jo dalyvių iš Lenkijos trimis tvirtais punktais:

– kongrese daugiau paaiškėjo, kiek žalos padaryta Lietuvos kultūrai;

– lietuvių kultūra išliko gyva, atsilaiškė kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę;

– kongresas nužymėjo atkuriamojo darbo apimtį, nurodė veiklos barus, kryptis ir priemones.

Jonas Surmietis

PRANEŠIMAS

AŲA

JONAS DUNDYS

mirė 1990 m. rugsėjo 12 d. Toronte.

Nuliūdime liko žmona EVA, dukterys – RENATA ir ANITA, vaikaičiai – NICOLE, MICHAEL, YVONNE, SPENCER, broliai – PETRAS, VIKTORAS bei sesuo ONA.

Visuomet mes jį prisiminsime. Tegul ilsisi ramybėje.

Mielam bendradarbiui

a.a. VACLOVUI IVANAUSKUI

iškeliavus amžinybėn,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai VILMAI, dukrai ir sūnams su šeimomis bei visiems artimiesiems.

Šv. Jono lietuvių kapinių valdyba

AŲA

PAULIUI DABKUI

iškeliavus amžinybėn,

žmoną ONĄ, brolius – STASĮ ir STEPONĄ, seseris – SOFIJĄ ir PETRĘ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

S. J. Andriuliai

AŲA

EMILIJAI ALEKSIENEI,

ilgametei Anapilio moterų būrelio narei, mirus, jos dukteris – LAIMĄ ir RAMĄ, vaikaičius, visą giminę giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

MYLIMAI MAMAI

AŲA

EMILIJAI ALEKSIENEI

mirus,

choristę LAIMĄ DARGIENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

Prisikėlimo parapijos choras

AŲA

VYTAUTUI KASPERAVIČIUI

mirus,

jo seseris – ELENĄ LUKOŠIENĘ, ZOFIJĄ BALIŪNIENĘ ir brolių ADOLFĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

Birutė ir Viktoras Vaičiūnai

Anapilio moterų būrelio narei

AŲA

GRAŽINAI BALSINIENEI

mirus,

jos vyrą VYTAUTĄ, seseris ir brolių su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

PADĖKA

Netekau savo mylimo vyro

AŲA

JONO JASINSKO

1990 m. rugpjūčio 9 d. Palaidotas rugpjūčio 11 d.

Nuoširdžiai dėkoju kun. klebonui K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose, Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą šv. Petro kapines.

Labai ačiū sol. Irenai Černienei už giedojimą šventovėje ir R. Vilienei už vargonavimą.

Ypatinga padėka Vytautui Petrauskui už pagalbą visuose laidotuvių reikaluose. Taip pat dėkoju savo krikšto dukrai ir jos sesutei už atsilankymą bei gražias gėles.

Labai dėkoju Londono apylinkės lietuvių bendruomenei už pareikštą užuojautą, paramą bei dalyvavimą laidotuvių. Dar kartą visiems nuoširdus ačiū.

Liūdinti žmona Ona Jasinskienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KVIETIMAS į lapkričio sinoikiją Lietuvoje

Kviečiame jus atvykti į II-ąją religijos filosofijos ir bažnytinio meno studijų savaitę – „Lapkričio sinoikiją“, kuri įvyks 1990 m. lapkričio 3-10 d.d. Vilniuje, Kaune ir Marijampolėje. Veiks sekančios sekcijos: teologijos, religijos filosofijos, religijos filosofijos istorijos, etninės kultūros, bažnytinės muzikos istorijos ir teorijos, bažnytinio meno ir filosofijos.

Dalyviai aprūpinami maistu, nakvyne, dienpinigiais. Bilietais ten ir atgal prašome apsirūpinti patys. Į organizacinį komitetą įnešama 50 JAV dolerių. Paskaitų temą (pavadinimą) ir labai trumpą santrauką prašome siųsti adresu: D. Stančienė, Viršuliškių 71-60, Vilnius 232056, Lithuania (telefonas 41-36-23) arba FAX 22 48 90 SIA, Religijos studijų savaitė arba D. Stančienė.

Norintieji gauti iškvietimą vizai taip pat nurodo savo pavardę, vardą, tėvo vardą gimimo datą ir vietą, pilietybę, paso numerį, adresą, atvykimo bei išvykimo norimas datas.

Religijos filosofijos ir bažnytinio meno centras

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Grupė kunigų iš Lietuvos

GINTARAS GRUŠAS

Vieno milijonieriaus dėka Romoje pradėta rengti kunigų rekolekcijas pasauliniu mastu. Šiais metais jose dalyvaavo apie 5000 kunigų. Jų kelionės iš daugelio pasaulio kraštų ir penkių parų nakvynės buvo apmokėtos rengėjų.

Tomis rekolekcijomis šiais metais pasinaudojo ir apie 30 kunigų iš Lietuvos. Jų atvykimą autobusu organizavo Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius prel. A. Bartkus. Jis pasirūpino ne tik svečių rekolekcijomis, nakvynėmis, bet ir išvykomis į žymiąsias Romos aplinkas bei Italijos vietas.

Pirmąjį rytą Romoje kunigai aplankė Šv. Kalisto katedrą, kur aukojo Mišias. Katakombose pagrindiniai koncelebrantai buvo tremtiniai ir daugelį metų persekiojami už tikėjimą kunigai. Pagrindinis koncelebrantas – Šiaulių Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Prosperas Bubnys. Greta jo – Panevėžio vyskupijos kancleris mons. Jonas Juodelis ir Telsių vyskupijos kunigai – mons. Bronislovas Burneikis ir kun. Jonas Gedvila. Kaišiadorių vyskupijos kunigas Robertas Grigas.

Šeštadienį, rugsėjo 8, Šv. Mergelės Marijos gimimo šventę, kunigai pradėjo anksti rytą, atnašaudami Mišias lietuvių koplyčioje Šv. Petro bazilikoje. Kadangi tą dieną yra atlaidai Šiluvoje, pagrindiniai koncelebrantai buvo iš Kauno arkivyskupijos: Kauno arkikatedros-bazilikos vikaras kun. Artūras Jagėlavičius, naujai paskirtas Kauno seminarijos dviasios tėvas (buvęs Kauno arkivyskupijos kancleris) kun. Eugenijus Bartulis ir Šiaulių Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Prosperas Bubnys. Po Mišių kunigų delegacija aplankė Rytų apeigų kongregaciją, kur buvo priimti kardinolo Simono Lourdasamy. Juos toliau supažindino su kongregacijų veikla prel. Stasys Žilys, Rytų apeigų kongregacijos archyvaras ir Šv. Kazimiero kolegijos dviasios tėvas. Kunigų delegacija taip pat aplankė ir Šventimų kongregaciją, kur buvo priimti kongregacijos sekretoriaus.

Sekmadienio, rugsėjo 9, Mišias koncelebravo Vatikano radijo koplyčioje. Pagrindiniai celebrantai šių Mišių, kurios buvo perduotos į Lietuvą, buvo kun. Eugenijus Bartulis (Kauno arkivyskupijos), kun. Algimantas Keina (Vilniaus arkivyskupijos) ir kun. Jonas Gedvila (Telsių vyskupijos). Pamokslą sakė mons. Bronius Antanaitis (Panevėžio vyskupijos). Sekmadienį po pietų atvykę kunigai turėjo progą aplankyti Azyjų, kur palaidoti šv. Pranciškus ir šv. Klara.

Rugsėjo 10 d. Kaišiadorių vyskupijos kunigai – kun. Juozapas Anusevičius, kun. Robertas Grigas ir kun. Antanas Tamošiūnas buvo pagrindiniai celebrantai Šv. Pauliaus už sienos bazilikoje. Rugsėjo 11 d. Šv. Marijos (Maggiore) bazilikoje Vilkauskio vyskupijos kunigai – mons. Andriejus Gustaitis, kun. Vytautas Gustaitis, mons. Juozas Užupis buvo pagrindiniai Mišių celebrantai. Po jų Lietuvos kunigai apžiūrėjo Vatikano muziejų.

Rugsėjo 12 d. iš Lietuvos atvykusieji kunigai aplankė

Monte Cassino, kur atnašavo Mišias prie šv. Benedikto (Europos globėjo) ir šv. Scholastikos kapų. Pagrindinis celebrantas buvo mons. Juozapas Antanavičius, kuris tą dieną šventė savo kunigystės sukaktį. Jam asistavo mons. Juozas Antanaitis ir mons. Jonas Juodelis. Apžiūrėję garsųjį vienuolyną, kunigai nuvyko į Vezuviųs kalną. Nulipę aplankė Pompejos griuvėsius. Baigdami dienos ekskursiją, aplankė Šv. Rožinio Marijos baziliką Pompejoje.

Rugsėjo 13 d. Šv. Jono Laterano bazilikoje koncelebravo Mišiose pagrindiniai koncelebrantai buvo Vilniaus arkivyskupijos kunigai: kun. Kazimieras Kindurys, kun. Algimantas Keina ir kun. Mykolas Petravičius. Popietė buvo skirta pasiruošti rekolekcijoms, kurios prasidėjo penktadienį.

Rekolekcijos vyko Vatikane, Šv. Tėvo audiencijų salėje. Buvo susirinkę apie 5000 kunigų iš apie 150 pasaulio kraštų. Jiems kalbėjo visa eilė pasaulio įžymių, kurių tarpe buvo Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, Motina Teresė iš Kalkutos, kardinolas Tomko (Propaganda fide prefektas), kardinolas Innocenti, Filipinų kardinolas Jaime Sin ir kt.

Po rekolekcijų, rugsėjo 19 d., Lietuvos kunigai dalyvavo Šv. Tėvo bendroje audiencijoje, kur jie buvo išskirtinai paminėti ir pasveikinti, o vėliau galėjo asmeniškai pasikalbėti su Šv. Tėvu ir su juo nusifotografuoti. Tą vakarą buvo suruoštos išleistuvės, kuriose dalyvavo Romoje gyvenantys lietuviai dviasčiai. Šia proga iš Lietuvos atvykę kunigai gavo progos susipažinti su arkivysk. Paulium Marinkum ir marijonų vienuolijos generolu kun. Donaldu Petraičiu.

A+ GRAŽINAI BALSIENEI mirus,

vyrą VYTAUTĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiu
bei kartu liūdžiu –

Vladas Skirgaila

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Tėvo – Sibiro tremtinio ANTANO ir sūnaus partizano KAZIO („Šato“) JUOČIŲ palaikų perlaidojimas 1990 m. liepos 21 d. Prienuose
Nuotr. A. Garbutės

Rašo iš Lietuvos

Į tėvynę - karstuose

Iš Sibiro buvo pargabenti mونسinajoro Juozo Užupio motinos, solisto Antano Kučingio tėvo ir kitų palaikai

BIRUTĖ JONELIENĖ

Viena paskui kitą šią vasarą grįžo ir grįžo iš Sibiro ekspedicijos, Vilniaus orauostyje leidosi lektuvai, pargabeni į tėvynę lietuvių kaulėlius iš tolimų Sibiro taigos ir tundros kampelių. Naujos skausmo versmės atsivėrė artimųjų širdyse. Ir kartu palengvėjimas – nuo šiol jų kaulus glaus gimtoji žemė, po tėviškos dangum bus supiltas kapas, ant kurio bus galima uždegti žvakę per Vėlines, pasodinti lietuvišką rūtą...

Graudžiausiai raudodavo tie, kurie grįžo nieko nesuradę. Gal upių bangos išskalavo, gal taigos žvėrys išnešiojo jų artimųjų kaulus.

Daug mažų karstelių į kapines lydėjo ir Prienų krašto žmonės. Šią vasarą iš Krasnojarsko krašto gimtinės sugrįžo Prienų parapijos klebono mونسinajoro Juozapo Užupio motinos palaikai. Garsiojo Lietuvos dainininko Antano Kučingio tėvas liko palaidotas tolimame Sibire. Siektim artimieji parvežė jo palaikus.

Stebėjosi visi kaimynai, kai į Sibirą važiuoti susiruošė ir Marijona Juočytė iš Prienų rajono Pakumprio kaimo. Juk senutei jau 82 metai. Kitas tokio amžiaus sulaukęs ir per kambarį sunkiai pereina, o čia – tokia kelionė! Ekspedicijų organizatoriai buvo nusprendę neimti vyresnių kaip 60 metų žmonių. Marijonai padarė

išimtį. Ji važiuavo ne viena – su giminaičiu. Lektuvu skristi pabijoję, o traukiniu kelionė ilgesnė ir labiau varginanti. Išvargusių nesvetingai pasitiko svetimas kraštas – gausaus lietaus imerkta kapinių žemė, spiečiai uodų. Pagal kryžių nesunkiai surado tėvo kapą, iškasė palaikus. Grįžo tėvas į gimtąjį namelį mažoje dēžutėje, kurios ir karstu nepavardins.

Grįžo po 44 metų. 1946 m. Juočių šeima – tėvus, dvi seseris ir brolį išvežė į Sibirą. Išvežė už tai, kad vienas jų sūnus – Kazimieras nepakėlė okupanto priespaudos ir, baigęs Prienų „Žiburio“ gimnaziją, išėjo pas partizanus, pasivadinęs Šato slapyvardžiu. Negalėjo jis atleisti okupantams karui baigiantis jie nekaltai nušovė brolį Juozą.

Marijonai pavyko išsilaipsyti trejus metus namuose, o paskiau ir jos laukė kelionė į Šiaurę. Sūnus partizanas žuvo tuoj pat po šeimos ištrėmimo. Draugai naktį jį pargabeno į namus ir užkasė tėviškos klounė. Nors ir savoje žemėje, bet vis tiek netinkamoje, nepasventintoje vietoje. Todėl dabar, kai parvežė tėvo kaulus, iš klounavietės iškasė ir brolio palaikus. Du maži karsteliai buvo pašarvoti namelyje prie šilo. Du karstelius lydėjo kaimynai į amžino poilsio vietą, į šventą kapinių žemę – tėvą ir sūnų, kuriems tada, kai užplūdo atėjūnai, nebuvo vietos tėvynėje nei gyviems, nei mirusiems.

– Tik dabar galėsiu ramiai numirti, – pasakė sesuo Marijona.

– Bet kaip jūs ištvėrėte tokią kelionę? – paklausiau.

– Turbūt Dievas padėjo, – atsakė ji.

Dabar, kai į šventą Lietuvos žemę vienon duobėn amžinam poilsiui atgulė tėvo ir sūnaus kaulai, ramiau galės gyventi ir mirti jų artimieji, atlikę šventą ir kilnią pareigą. Mat tokia lietuvių prigimtis, toks didžiausias troškimas – kad tėvynės žemė priglaustų.

• Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebus nė Tėvynės laisvos.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **“Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvių išeivijai!”**

Lietuvos premjerė - Labanoro dukra

Britanija turi geležinę premjerę, Lietuva - gintarinę

B. STUNDŽIA

Lietuvos gyventojai jau kuris laikas gyvena netikrumu, kuris dar nežinia kaip ilgai truks. Nepriklausomybės niekas ant lėkštės padėjęs neatneša – reikia dėl jos vienokių ar kitokių būdų kovoti, dažnai esant nelygioms jėgoms.

Kovojant

Pirmas susirėmimas su „džiūnu broliu“ vyko per blokadą, kurios pasekmės dar ilgai bus jaučiamos. Seks kiti susirėmimai prasidėjus deryboms. Blokados metu buvo proga parodyti daugiau iniciatyvos, išradinumo ir lankstumo, bet, deja, apie tai mažai girdėjosi. Gal tik, kas galėjo, sau algas pakėlė.

Atrodo, per daug ir per greitai statomi paminklai, per daug kalbama, kai tuo tarpu estai, turėdami savo valstybėje pusę visų gyventojų rusų tautybės, smarkiai dirba, siekdami ekonominio savarankiškumo ir perėjimo į pasiūlos ir paklausos rinką. Lietuvoje ekonominėje srityje dar dirbama senais metodais.

Kai kurie žmonės, ypač kaimie, pradeda nusivilti, nes jiems demokratija yra neaiškus dalykas, neatnešęs pasiekimų ekonomijoje. Gal dar ir dėlto, kad nemažėja biurokratizmas, kad vyksta trintis tarp įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios, kad miestas, nutolęs nuo kaimo, perša nevykusius žemės reformos projektus.

Dar Lietuvos gyventojus vargina ir nervų karas. Tai jėgos demonstravimas ir neigiamos informacijos paruoštos šio darbo žinovų, skleidimas.

Dr. KAZIMIERA PRUNSKIENĖ su dukromis DAVITA ir RASA

Europos saugumo ir bendradarbiavimo (CSCE) konferencija

Šiuo metu Vienoje, Austrijoje, vyksta paruošiamieji darbai, CSCE konferencijos įvyksiančios Paryžiuje lapkričio 17-19 d.d. Tuo reikalu spalio 1-2 d.d. Niujorko atvyko Lietuvos ir Latvijos užsienio reikalų ministrai Sausdargas ir Jurskams kelti stebėtojo statuso klausimą ir prašyti, kad šis klausimas būtų įrašytas į Paryžiaus konferencijos dienotvarkę.

Lietuvių Bendruomenės yra kviečiamos išjungti visais galimais būdais į pagalbą, veikiant savo krašto užsienio reikalų ministerijas. Kanadoje prašyti, kad ministeris Joe Clark Niujorke iškeltų Baltijos valstybių klausimą stipriau negu buvo pasakyta Kopenhagoje ir, kad Kanada pareikalautų Baltijos valstybių klausimą įtraukti į Paryžiaus konferencijos dienotvarkę. Užtenka vieno krašto pa-

Jų tikslas – sėti nepasitikėjimą esama valdžia, kiršinti lenkus ir rusus prieš lietuvių ir niekinti nepriklausomybės troškimą.

Pasakojama, esą grįš „buržuazinė“ valdžia, ir bus blogai darbininkams, kad nebus pensijų, reikės avėti klumpėmis, kad nepriklausomybė yra apgaulė, norint kitiems prieiti prie valdžios.

Apie Lietuvos politikų skleidžiamą įvairių gandų; pvz. esą V. Landsbergis Šveicarijoje pasidėjęs pinigų nei užilgo žada ten persikelti gyventi; K. Prunskienė turinti vilą Prancūzijoje ir kitą stacijas Lietuvoje. Prie jos niekas neprileidžiamas, įjinai išpuikusi ir prie jos sunku prieiti.

Biografinės žinios

K. Prunskienė ne vienas matė jai lankantis Kanadoje, JAV ir per televiziją. Spaudoje apie ją žinių nedaug. 1990 m. kovo mėnesio žurnale „Motėris“ apie K. Prunskienę buvo išspausdintas Rūtos Stasiulės rašinys „Labanoro dukra“, kurį sutrauktai norėčiau čia pateikti. Šiuo metu ji esanti žinomiausia moteris Lietuvoje, vadinama Gintarine Thatcher ir savo populiarumu pralenkė net daugelio mėgstamą A. Brazauską.

K. Prunskienės motina Ona Stankevičienė anksti liko našlaitė. Tarnavo Panevėžyje, vėliau dirbo šeimininke vaikų sanatorijoje, o dabar grįžo į kaimą netoli Labanoro girios. Tėvas Pranas Stankevičius turėjo keliolikos hektarų ūkį ir buvo eigulys. Dar karui nepasibaigus, jis netikėtai pateko į kažkieno susišaudymą miške ir ten žuvo. Jis buvo ir

muzikantas – be jo neapsieidavo apylinkėje vestuvių iškilmės. Trys tėvo broliai ir dvi seserys išvyko į Braziliją.

Kazimieros būdą iš dalies formavo Labanoro giria. Jau būdama penkerių metų, viena nebijodavo eiti grybauti ir uogauti. Į mokyklą iš senelių namų reikėjo eiti 7 km. Mažai mergaitė tai buvo tolimas kelias, net per raistus ir kartais girdint vilkų staugimą.

Paaugusi iš savo senelių namų persikėlė pas motiną, nors našlė nebuvo lengva tris vaikus auginti. Motina norėjo, kad Kazimiera taptų gydytoja ir jau buvo pradėjusi mokytis medicinos, bet greitai pajuto, kad ne ten pateko ir pasuko į ekonomiką. Šalia to dar domėjosi sociologija, filosofija ir psichologija.

Ištekėjusi susilaukė sūnaus ir dviejų dukterų. Po devyniolikos metų vedybinio gyvenimo išsiskyrė ir antrą kartą neištekėjo, nes, anot jos, „santykių šeimoje negalima reguliuoti tik iš vienos pusės, jei antra nenori“.

Jaunystėje mėgo sportuoti, megzti, skaityti, grybauti, uogauti, virti bei kepti. Dabar tik virtuvėje tenka pasireikšti.

Duktė Daivita laisvai kalba vokiškai ir studijuoja Vokietijoje. Vyresnioji Rasa, pagal mamą, vėrti bei kepti. Dabar tik virtuvėje tenka pasireikšti.

Sakoma, kad K. Prunskienei duotas imlus protas. Nedaug kas gali sukaupti tiek žinių, jas tinkamai apdoroti ir padaryti logiškas išvadas. Ji turi ir puikią regėjimo atmintį.

Jau ji anksčiau numatė, kad reikės bėgti iš Rusijos skėstančio laivo, rašydama savo disertaciją, kaip Lietuvos ekonomiką paversti rinkos ekonomija. Vienas Lietuvoje žinomas ekonomistas išsireiškė, kad K. Prunskienė yra ekonomistė-romantikė.

Dabar ji yra žinoma ir tarp didžiųjų politikų, nes beveik su visais turėjo pokalbius. Pasakojama, kad net Gorbačiovas pasakė: „Duokite mums Prunskienę“. Po nutarimo paskelbti moratoriumą ji susilaukė daug priekaištų. Jos laikas labai ribotas – būna laiminga, jei kada susidaro proga išmiegoti 8 valandas. Šiaip numiega skrisdama lektuvu ar važiuodama automobiliu, sėdėdama vairuojamam.

Tai tokia yra Lietuvos ministrė pirmininkė.

Italijos laikraštis „Il Giornale“ 1990.VI.4 išspausdino pranešimą apie įvykius Lietuvoje ir įdėjo šį žemėlį, rodantį karines Sov. Sąjungos bazes Baltijos valstybėse. Pirmasis ženklas nurodo raketų bazę, antrasis – laivų, trečiasis – povandeninių laivų, ketvirtasis – naftos vilyklą

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

MOLĖTŲ LIGONINĖ

Molėtų centrinės ligoninės naujame priestate darbą pradėjo akušerinis-ginekologinis skyrius, turintis dvidešimt akušerinių lovų. Čia dabar gimsta būsimieji nepriklausomos Lietuvos respublikos piliečiai.

BRETŲKŪNAS IR DONELAITIS

Gilius lietuviškos veiklos pėdsakus Mažojoje Lietuvoje paliko du liuteronų kunigai: Jonas Bretkūnas (1536-1602), prieš 400 metų lietuvių kalbon išvertęs Bibliją pavadintą Šv. Raštą, ir Kristijonas Donelaitis (1714-1780), sukūręs nemirtinguosius "Metus". Juos abu dabar sujungė J. Bretkūno istorinio darbo sukurčiai skirtos evangelijos liuteronų pamaldos Tolminkiemyje iš griuvėsių prikeltoje K. Donelaičio bažnytelėje. Pamaldose dalyvavo dabartinėje Kaliningrado srityje gyvenantys lietuviai ir svečiai iš Lietuvos. Ekuimeninio pobūdžio pamaldas laikė Lietuvos evangelikų liuteronų vysk. Jonas Kalvanas, dalyvaujant sūnui kun. Jonui Kalvanui, kunigui diakonui Mečislovui Bekerui, visų evangelikų bendruomenių atstovams, gausiam jaunimui. Pamaldose taipgi dalyvavo ir linkėjimus iš Heidelbergo atvežęs Artūras Hermanas. Po pamaldų jų dalyviai su architektu Napoleonu Kitkausku nuvyko į K. Donelaičio gimtuosius Lazdynėlius tvarkyti aplinkos. Pernai Lazdynėliuose, minint K. Donelaičio 275-ryjį gimimo metų sukaktį, jo atminimui buvo pasodinti 275 ąžuoliukai. Dabar bendromis jėgomis sutvarkyta auganti apstatyti giraitė, kurioje bus pastatytas Žemaitijos meistrų Orvydų parūpintas paminklinis akmuo, turintis lietuvių ir rusų kalbomis išskaltą įrašą: "Šioje vietoje, buvusiam Lazdynėlių kaime, 1714 metų sausio 1 dieną gimė lietuvių literatūros klasikas Kristijonas Donelaitis".

VYTAUTUI DIDŽIAJAM

Vytauto Didžiojo neįvykusio karūnavimo data rugsėjo 8 d. prisiminta "Vycio" žurnalo suorganizuotu būgimu nuo jam patatytos paminklo Perlojuje iki Lietuvos nepriklausomybės paminklo Varėnoje. Šį maršatonin primenantį 11 km 200 m trasa buvo skirta sportininkams ir fiziškai pajėgesniems dalyviams. Silpnesniųjų laukė 1 km 460 m bėgimo ratas pačioje Perlojuje. Iš tikrųjų tai nebuvo profesinio lygio sportinės varžybos. Kiekvienas bėgikas abiejuose grupėse gavo dalyvio medali ir knygą. Seniausiu bėgiku buvo pripažintas senesniais amžiais aštuoniasdešimtmetį atstovė Jonas Penkauskas, o jauniausia bėgikė — ketverių metų ūkivė Blaziūnaitė. Lietus nesudrumstė geros nuotaikos nei bėgikams, nei žiūrovams. Pagrindinis dėmesys teko bėgimui iš Perlojos į Varėną. Bėgimą laimėjusiam Romui Sausaiciui buvo įteiktas senoviškas skandas, o kalavijas — Vytautui Stankevičiui, greitesniau už visus Vytautus. Kiti šio bėgimo dalyviai pagal savo registracijos numerius turėjo progą loterijoje lai-

mėti Rūpintojėlių, albumų, rankšluosčių, marškinėlių, "Adidas" firmos sportinių batų. Bėgimui įsijungė ir Algimantas Andrickas, išėjęs lietuvis iš Niujorko. Baigmė vėlai pasiekęs kartu su viena lietuvaite, plojantiems žiūrovams jis teisinosi: "Juk negalėjau aplenkti moters ir palikti jos vienos kelyje..."

STAIGMENA MOKYKLOJE

Šilutės rajono Panemunės devynmetė mokykla šiais mokslo metais susilaukė sienos problemos įveikusių mokinių iš "užsienio". Iš aštuoniolikos pirmojo tik trys yra vietiniai. Direktorė Ela Vaičekauskienė "Tiesoje" pasakoja: "Mūsų mokykloje mokysis daugiau kaip pusė mokinių iš Kaliningrado srities. Didelis rūpestis juos ne tik sveikinti priimti, padėti išmokyti lietuvių kalbą, bet ir pavalgydinti, nes mokykloje nėra valgyklos. Visuomeninio maitinimo vadovai žadėjo kuo greičiau šiuo reikalu pasirūpinti. Negavome lituanisto, tad vaikus lietuvių kalbos mokys tik vidurinė mokykla baigusi, nėra ir pradinį klasių mokytojų, turinčių atitinkamą išsilavinimą. Tačiau ką darysi — dirbsime. Mokytojas entuziazmo užteks". Tie "užsieniečiai" yra buvusiuose Rytprūsioose gyvenančių lietuvių vaikiai, seniau negalėjęs mokytis Lietuvos pasienio mokyklose. Sienos varžtus, matyt, palaužė neseniai Lietuvos su Kaliningradu pasirašyta kultūrinio bendradarbiavimo sutartis.

SVEČIAI IŠ ŠVEDIJOS

Rugpjūčio pabaigoje Lietuvoje lankėsi dvidešimt dviejų švedų ūkininkų delegacija, vadovaujama Švedijos ūkininkų sąjungos vicepirm. Sturo Jonssono, anksčiau viešėjusi Estijoje ir Latvijoje. Vilniuje švedai susitiko su žemės ūkio ministerijos pareigūnais ir Lietuvos ūkininkų sąjungos vadovais. Ekskursinio pobūdžio viešnagės tikslas — susipažinti su Baltijos šalimis ir jų žemės ūkiu. Svečiams iš Švedijos ypač rūpėjo atgimtančių Lietuvos ūkininkų reikalai. Mat lietuviai turi daug bičiulių pietinėje Švedijos dalyje. Delegacijos narys Andreas Hekstriomas Lietuvos ūkininkų sąjungos pirm. Jonui Čiulevičiui įteikė sąrašą pietinės Švedijos ūkininkų, susibūrusių 144 grupes. Kiekviena grupė yra pasirošusi padėti kurio nors Lietuvos rajono ūkininkams. Pz. Jurbarko rajone ūkininkais išpaieigojo rūpintis Krykholmo grupės švedai. Lietuvos ūkininkams bus padedama ne tik žemės ūkio mašinomis, bet ir veislinių gerinimų, paskutinių mokslinių naujovių įdiegimu gamybon. Delegacijos vadovas S. Jonssonas pabrėžė, kad švedijon planuojama pakviesti būrį Lietuvos ūkininkų, kurie pusmetį galės dirbti švedų ūkiuose, gauti žinių ūkininkų mokyklose. Keliems Lietuvos ūkininkams bus sudarytos sąlygos mokytis centrinėje Švedijos ūkininkų mokykloje. Norima, kad kandidatai nebūtų vyresni kaip 30 metų amžiaus, mokėtų vokiečių arba anglų kalbą. V. Kst.

Dalis muzikantų Lietuvos tautinėje dainų šventėje liepos 8 d. Vilniuje

Hamilton, Ontario

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" TUNTO vadijos posėdis įvyko rugsėjo 13 d. Jo metu buvo pasidžiaugta puikiai pavykusia "Atgimimo" stovykla Romuvoje. Dalyvavo 4 skautai ir 4 skautės bei paaugštės. Gaila, kad net tūntui finansiškai padedant, neatsiranda daugiau norinčių gražioje Romuvos stovyklavietėje, lietuviškoje aplinkoje, pabendrauti su sesėmis ir broliais iš kaimyninių vietovių, užmegzti draugystės ryšius. Buvo sudarytos sąlygos vadovėms — skautininkėms, vyr. skautėms ir vyčiams dalyvauti LSS seserijos ir brolijos suvažiavime rugsėjo 15-16 d.d. Lemonite, IL. Dalyvavo 3 skautininkės, 2 vyr. skautės ir 2 vyčiai. Dėkojame v.s. A. Baltakienėi už jų nuvežimą. Kaip kiekvieną rudeni, taip ir šiais metais keičiasi vadovų sudėtis. Dėkojame ilgametei vadovėi ps. K. Aušrotai. Turime vadovų, kurios mieliai savo laisvą laiką auksuoja, bet... mažųjų eiles retėja. Kyla klausimas, kur mūsų jaunųjų šeimų vaikučiai, ypač skautišku šeimų? Matome juos mokyklose, tautinių šokių įsijungus, bet kol kas labai mažai išsijungusių ir skautų eiles. Atsikūrus LSS Lietuvoje, užtikrinkime joms tęstinumą išveivijoje-Hamilton! Priimami priešmokyklinio amžiaus vaikučiai. Lietuvių kalbos mokykimas nėra būtynbė. Skambinti A. Pietrantonio tel. 522-4739 arba atvesti vaikus į tunto sueigą. Rudens iškylos vyksio skilimais, vadovėms parinkus visokią patogų laiką. Pirmoji 1990-91 veiklos metų tunto sueiga įvyks spalio 14, sekmadienį. Organizatoriai dalyvausime 10.30 v. r. pamaldose. Po to seks tunto sueiga Jaunimo centre, mažoje salėje. Kviečiame visus, o ypač tėvelius atvykti ir išgirsti įspūdžius iš "Atgimimo" stovyklos Romuvoje.

Svarbesnių renginių datos 1990-91 metams yra sekancijos: skautų Kučios — gruodžio 9 d. 4 v.p.p. Jaunimo centre; iškilminga sueiga Vasario 16 proga — vasario 3 d. mažoje salėje; Kaziuko mugė — kovo 10 d. po 9 v.r. pamaldų Jaunimo centre; iškilminga sueiga Šv. Jurgio proga — balandžio 21 d. mažoje salėje; pavasario tunto iškyla — birželio 8 d. Maloniai prašome kitas organizacijas ir meno vietinius ir tas dalyvius atsižvelgti, planuojant savo renginius, kad būtų sudarytos palankios veiklos sąlygos visiems.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

London, Ontario

KAI AUDRA SKRAIDINA ŽMONES. Rugpjūčio 28-29 d. Londono rajone ir apylinkėse siautusi audra padarė daug nuostolių: apgadinio istisus rajonus gyvenamų namų, daug jų visai sulgino su žeme, įskaitant ir menonitų šventovę netoli Londono. Daugelyje vietų siautė viesulas-suktukas (tornado), palietęs ir kai kurių lietuvių sodybas, aplaužęs medžius ar padaręs kitų nuostolių. Tačiau Grigelių gražiajai sodybai ir visam jų ūkiui, esančiam apie 30 km už Londono ir netoli Port Stanley, minimas viesulas padarė milžiniškų nuostolių. Nunešti 4 stogai, išnešioti po laukus langai, išrauti medžiai. Jų sodyboje buvo didžiulis, keleto šimtų svarų akmuo. Ir tas buvo nuneštas į laukus apie pusantro kilometro nuo sodybos. Sunaikinti ir visi gražieji gėlynai. Apgrauti ne tik senieji pastatai, bet ir naujieji. Visai sunaikintas ir ju 20.000 obelaitių sodas, užimas 60 akrų plotą ir gamihas tik jų turimos rūšies obuolius. Kasmet visą obuolių derlių superka ta pati bendrovė, gaminanti kūdikiams maistą ir ji niekam kitam neleidžia tų obuolių parduoti. Iš viso padaryta nuostolių apie pusę milijono dolerių. Dalį nuostolių padengs draudimas, bet greitai neatkurs sodybos grožio...

Grigelių ūkyje gyvena dvi seserys ir brolis Kazimieras. Jis tuo

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Calgary, Alberta

A. A. VERA GRIGIENĖ staigiai mirė nuo širdies smūgio. Palaidota iš St. Ann's šventovės Saint Mary kapinėse. Gimė 1905 m. rugpjūčio 28 d. Geidžiūnų kaime, Biržų apskrityje. Į Kanadą, Kalgario miestą, atvyko būdama 29-rių metų. Čia ji visą laiką ir gyveno. Buvo nuoširdi moteris. Pas ją globą suradavo ir naujieji lietuviai ateiviai, po karo atvykę iš Europos. 1976 m. už daugiakultūrę veiklą iš provincinės valdžios gavo žymenį. Jos pagerbti ir palaidoti buvo susirinkę vietos lietuviai ir kiti pažįstami. Kor.

Sudbury, Ontario

ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubo "Geležinis vilkas" tradicinė gegužinė White Tail Lodge vietovėje, R. P. Gudriūnų vasarvietėje puikiai pavyko. Dalyvavo klubo nariai, Sudburio lietuviai ir svečiai: Vladas Nickus iš Wawa, Ont., Antanas Milčius iš Lietuvos. Sportiniam šaudyme vyrams perėinamąjį taurę laimėjo J. Paulaitis, moterims — B. Stankienė. Priežiariame šaudyme dovanas laimėjo: J. Stankus ir O. Poderienė. Šiųvį garsams aidint, muzikai grojant tautines melodijas, vieni kovojo sportinio šaudymo varžybose, kiti meškeriojo ten pat esančioje upėje, dar kiti leido laiką draugiškuose pokalbiuose. Troškulį malšino prie gerimų "šulinio", kurį pavyzdinai tvarkė V. Bružas. Šiais pietus paruošė gegužinės šeiminių B. Stankienė. Loterijai laimikio dovaną: J. B. Stankai, J. N. Paulaičiai, L. Baltutis, V. Bružas, Vl. Nickus, V. Stepšys, A. Braškys, J. Petrėnas, J. Kručas. Loteriją tvarkė klubo pirm. J. Stankus. Gražioje gamtoje įdomiai buvo praleista šeštadienio popietė. Gegužinės pelnas \$172.50 perduotas Pagalbos Lietuvai vajui.

A. A. VERA GRIGIENĖ

Winnipeg, Manitoba

A. A. LEONA ŽEMAITIENĖ (Senkute), 83 metų amžiaus, staigiai mirė rugpjūčio 26 d. Gimė Marijampolėje ir 1928 m. ištekėjo už Petro Žemaičio. Po vedų vyrais išvyko į Kanadą ir sekančiais metais išsikvietė žmoną. Manitoboje įsigijo ūkį. 1988 m. palaidojo vyrą. Velionė paskutiniu laiku gyveno Carberry miestelyje. Gedulines Mišias Marijos Dangun Emimo šventovėje atlaikė prel. J. Bertasius, dalyvaujant apylinkės ir Winnipeg lietuviams, kaimynams

bei artimiesiems. Palaidota Carberry Plains kapinėse. Velionės liūdi likė du sūnūs, dukterė, vaikaičiai ir viena provaikaitė.

A. A. STEFANIJA BARKOWSKI (Diglaite) 83 metų amžiaus po ilgos ligos mirė rugpjūčio 29 d. Gimė Jūdrėnų miestelyje, Kvedarnos valsč. Tauragės apskr. Į Kanadą atvyko 1954 m. ir visą laiką gyveno Winnipeg. Velionės pageidavimu, palaikai sudeginti ir pelenai bus sugrąžinti į Švėkšnos parapiją Lietuvoje, kur velionė praleido jaunystės metus. Liūdesyje liko duklė Hilda Šarauskienė su šeima, duklė Judita ir sūnus Mykolas, vaikaičiai ir du broliai Lietuvoje. EKK

Argentina

Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga sostinėje Buenos Aires rugpjūčio 18 d. atšventė penkiolikos metų veiklos sukaktį. Šventės dalyvius pasveikino sąjungos valdybos pirm. Jurgis Gaidimaukas. Pasaulio lietuvių jaunimo VII-jo kongreso organizacinio komiteto pirm. Ariana Rastauskaitė kvietė visus prisidėti prie kongreso ruošos darbų. Jiem yra dar daug laiko, nes kongresas įvyks tik 1991 m. gruodžio 12 — 1992 m. sausio 8 d.d. Studijų dienos bus surengtos Argentinoje, kultūros dienos — Urugvajuje, stovykla — Brazilijoje. Argentinos lietuvių jaunimą ir visą koloniją sveikino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirm. Tomas Bartusevičius, atvykęs talkinti organizacinio kongreso darbuose. SLA rūmuose surengtos jaunimo šventės dalyviai buvo supažindinti su pagrindiniais Argentinos lietuvių jaunimo veikėjais, kurių vardu kalbėjo Jurgis Brazaitis, Nelida Zavickaitė-Mahne, Izolda Simanaukaitė ir Aleksandras Šaulys. Programai vadovavo dvi jaunuolės — Silvija Ruplėnaitė ir Daniela Rastauskaitė. Koncertinę programą dalį atliko iš Rosario atvykusi tautinių šokių grupė "Šaltinis", vadovaujama O. Levanavičiaus.

Wasaga Beach, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI: \$600 — A. Masionis; \$200 — N. Šalcauskis; \$100 — S. Ignatavičius, U. Opanavičius, E. Tribinevičius; \$70 — J. Jotautas; \$60 — G. Buntinis; \$50 — P. Čičinis, R. Stepulaitis, V. Vaitkus; \$40 — A. Laucius, S. Kasperavičius; \$30 — P. Liauba, G. Petkevičius; \$25 — N. Dūda, R. Dūda, A. Kanapka, M. Laurinavičius, K. Šaltys, A. Sekonis, B. Rakauskas; \$20 — M. Benotas, P. Bridickas, J. Gelazius, E. Heikis, V. Jasas, J. Pakarna, V. Tikuišis; \$15 — P. Žymantas; \$10 — M. Gaivelis, J. Gudas, D. Stanevičius. TF įgaliotinis A. Masionis

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building) Hamilton, Ontario L8N 3C8 Telefonas (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" 830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaukas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 12%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 9%
RRSP ir RRIF 1 m. 12%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 16.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 13.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ateitininkų moksleivių stovykla "Dainavos" stovyklavietėje įvyko liepos 22 — rugpjūčio 5 d.d. Tarp susilauktų svečių iš Lietuvos buvo stovyklos kapelio pareigas ejęs kun. Kastytis Ramanauskas ir liaudies dainų specialistė Veronika Povilionienė. Ji stovyklautojus supažindino su senaisiais lietuvių tautos papročiais ir liaudies dainomis, padėjo suorganizuoti ir suvaidinti lietuviškų vestuvių spektaklį, kurin galejo įsijungti visi stovyklautojai.

Septyniasdešimt septintasis Lietuvos vyčių seimas liepos 25-29 d.d. įvyko Sheratono viešbutyje Pitsburge, globojamas vietinės XIX-sios kuopos. Seime dalyvavo 350 atstovų ir svečių. Metinių veiklos pranešimą padarė Lietuvos vyčių centro valdybos pirm. Ona Klizas-Wargo. Nijolė Sadūnaitė dalijosi įspūdžiais iš sovietinio kalėjimo ir tremties Sibire. Ji taipgi seimo dalyvių supažindino su Lietuvoje katalikų įsteigta labdaros organizacija "Caritas". Svarstybose buvo gyildenamas klausimas "Kaip Lietuvos vyčiai gali padėti dabar ir ateityje". Pasaulinė organizacija "World Medical Relief" Detroito parūpino Lietuvai skirtų vaistų siuntą, kurios supakavimo ir siuntimo \$10,000 išlaidas išpareigojo padengti Lietuvos vyčiai. Šiam tikslui seime tuojau buvo surinkta \$11,000. Po seimo lėšos bus telkiamos antrai siuntai. Seimui skirtos Mišios buvo atnašautos Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Centro valdybos pirmininke vėl perinkta O. Klizas-Wargo. 1990 m. "Lietuvos bičiulio" žymuo įteiktas filologui Williamui Schmalstiegui. Sekantis 78-tasis Lietuvos vyčių seimas, globojamas centro valdybos, įvyks 1991 m. rugpjūčio 1-4 d.d. Floridos St. Petersburg.

Britanija

A. a. dr. Jonas Mockus, lietuvis gydytojas Derbyje, mirė birželio 8 d. Ispanijos Majorijoje, pakirstas širdies smūgio. Velionis gimė 1907 m. spalio 24 d. Sintautų valsčiaus Pakorbučių kaime. Mokesi Šakių ir Vilkaviškio "Žiburio" gimnazijose, Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą baigė 1932 m. Vokietijon pasitraukė 1941 m. pradžioje, o iš jos Anglijon atvyko 1947 m. Atgavęs gydytojo teises, medicinos praktika Derbyje vertėsi iki išėjimo pensijon 1979 m. Velionies palaikai liepos 24 d. palaidoti Derby kapinėse. Gedulines Mišias vietinėje katalikų bažnyčioje atnašavo ir apeigas kapinėse atliko kun. dr. S. Matulis, MIC, lietuvių vardu atsišveikines su velioniu, pareiškęs užuojautą jo našlei Magdalenai ir dukrai Danutei bei jos šeimai. Lietuviai sugiedojo "Marija, Marija". Laidotuvės dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir latviai, ukrainiečiai, anglai, liudijant amžinybės iškeliauvos lietuvių gydytojo populiarumą.

Argentina

Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga sostinėje Buenos Aires rugpjūčio 18 d. atšventė penkiolikos metų veiklos sukaktį. Šventės dalyvius pasveikino sąjungos valdybos pirm. Jurgis Gaidimaukas. Pasaulio lietuvių jaunimo VII-jo kongreso organizacinio komiteto pirm. Ariana Rastauskaitė kvietė visus prisidėti prie kongreso ruošos darbų. Jiem yra dar daug laiko, nes kongresas įvyks tik 1991 m. gruodžio 12 — 1992 m. sausio 8 d.d. Studijų dienos bus surengtos Argentinoje, kultūros dienos — Urugvajuje, stovykla — Brazilijoje. Argentinos lietuvių jaunimą ir visą koloniją sveikino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirm. Tomas Bartusevičius, atvykęs talkinti organizacinio kongreso darbuose. SLA rūmuose surengtos jaunimo šventės dalyviai buvo supažindinti su pagrindiniais Argentinos lietuvių jaunimo veikėjais, kurių vardu kalbėjo Jurgis Brazaitis, Nelida Zavickaitė-Mahne, Izolda Simanaukaitė ir Aleksandras Šaulys. Programai vadovavo dvi jaunuolės — Silvija Ruplėnaitė ir Daniela Rastauskaitė. Koncertinę programą dalį atliko iš Rosario atvykusi tautinių šokių grupė "Šaltinis", vadovaujama O. Levanavičiaus.

Vokietija

"Labdaros" draugijos metinis narių susirinkimas įvyko Hiu-tenfelde, Romuvos pilyje. 1989 m. veiklos pranešimą padarė "Labdaros" valdybos pirm. Arminas Lipsys. Jono Glemžos įsteigta ir ilgus metus vadovaujama šalpos draugija "Labdara" tęsia ligšiolinę savo veiklą, pagrindinį dėmesį skirdama pagalbos reikalingiems lietuviams moksleiviams ir studentams. Didžioji lėšų dalis 1989 m. teko Vasario 16 gimnazijos moksleiviams iš P. Amerikos valstybių. Paramos taipgi sulaukė ir Lenkijos lietuviai studentai. Valdybos išd. Jonas Vitkus pranešė, kad 1989 m. "Labdara" gavo 14.689.07 DM, pašalpoms išleido 14.682.24 DM. 1990 m. pradžioje išde buvo 45.677.03 DM. Finansinė apyskaita patvirtino kontrolierius J. Lukošius. Dėl sovietinės blokados Lietuvoje pradėjo trukti vaistų ir maisto vaikams. Vokietijoje organizuojamas rinkimo ir siuntimo vaju, kurin įsijungs ir "Labdara". Jos vardu siunčiamos aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio. Sekančiais dvejų metų kadencijai sutiko pasiilkti ta pati "Labdaros" valdyba ir kontrolės komisija.

Australija

Metinis ALB Pertho apylinkės narių susirinkimas buvo sušauktas liepos 1 d. Lietuvių namuose. Susirinkimas pradėtas valdy-

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELĖ MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 333-4744 Namų tel. 389-4242

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikoma sklaidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Canadian European Export Import Co.

Siunčiame siuntinius

į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą

Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg. Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštų siuntinių. Parduodame automobilius visoje Rusijoje. Persiunčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams). Parūpiname iškvietus norintiems aplankyti Kanadą. Parūpiname vaizdajuostes iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtų aukščiau).

404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v., šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai

Kazan Overseas Parcels
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. (519) 743-7653 Tel. (416) 639-7547
Silesia Co., 37 Helles Ave., Welland, Ontario
Tel. (416) 734-4487

Atgaiva dvasiai, poilsis kūnui

Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė įvyko Dainavoje rugpjūčio 12-19 d.d. Suvažiavimas buvo gausus dalyviais ir paskaitininkais. Tėmės daugiausia lietuvių ekonomika, politinius bei visuomeninius įvykius.

Pirmadienio rytą trumpu sveikinimu studijų savaitę atidarė Fronto bičiulių tarybos pirm. dr. A. Šležas.

Paskaitoje rašytojas V. Volertas prisiminė Aloyz Baroną, mirusį prieš 10 metų Čikagoje, jau kiek pamirštą talentingą rašytoją. Jis mirė, nesulaukęs 60 metų amžiaus, bet paliko didelį įnašą lietuvių literatūroje — net 26 knygas. Toliau paskaitininkas palietė ALTĄ, VLIKĄ ir Bendruomenę. Nė vienas jų nebuvo pasirošęs staigiams įvykiams tėvynėje. Iškeltos mintys sukėlė gana gyvas diskusijas. Paskaitoje adv. P. Žumbakis pareiškė visą eilę siūlymų padėti Lietuvai. Arūnas Gudaitis pristatė adv. P. Žumbakio knygą "Lithuanian Independence", kurioje anglų kalba yra sutelkta visa medžiaga — dokumentai po Kovo 11 dienos akto paskelbimo. Norintieji tą knygą galėjo čia pat įsigyti. Svečias iš Lietuvos, teisininkas Antanas Bartusevičius, kalbėjo apie teisininkų sąjungą Lietuvoje ir jos veiklą. A. Bartusevičius adv. P. Žumbakio pagalba atvyko gilinti studijų Čikagos universitete. Vakaronės

metu kun. Kastytis Ramanauskas kalbėjo apie religijos padėtį Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje.

Antradienio rytą prof. dr. Vyt. Vardys kalbėjo tema "Lietuva po nepriklausomybės paskelbimo". Jis pareiškė daug kontraversinių minčių, sėkmingai gyvas diskusijas. Po to svečiai iš Lietuvos, teisininkas Ant. Bartusevičius, poetas Julius Keleras, kun. Kastytis Ramanauskas ir inž. Arvydas Lukoševičius kalbėjo tema "Žvilgsnis iš Lietuvos į išeiviją".

Trečiadienio rytą inž. P. Narutis palietė 1941 metų įvykius, vyriausybę, palygindamas su 1990 metų kovo 11 dienos nepriklausomybės atstatymo įvykiais ir vyriausybę. Svečias iš Lietuvos, Viktoras Makoveckas, dirbęs prie įstatymų leidimo, kalbėjo apie dabartinę vyriausybę, jos veiklą ir įstatymų vykdymą. Tą dieną pasitarta ir organizaciniams reikalais. Daug laiko skirta lėšų teikimo klausimui. Vakaronėje rašytoja Julija Švabaitė skaitė nuotaikingą savos kūrybos humoristinį gabaliuką apie praeitų metų studijų dienų įvykius.

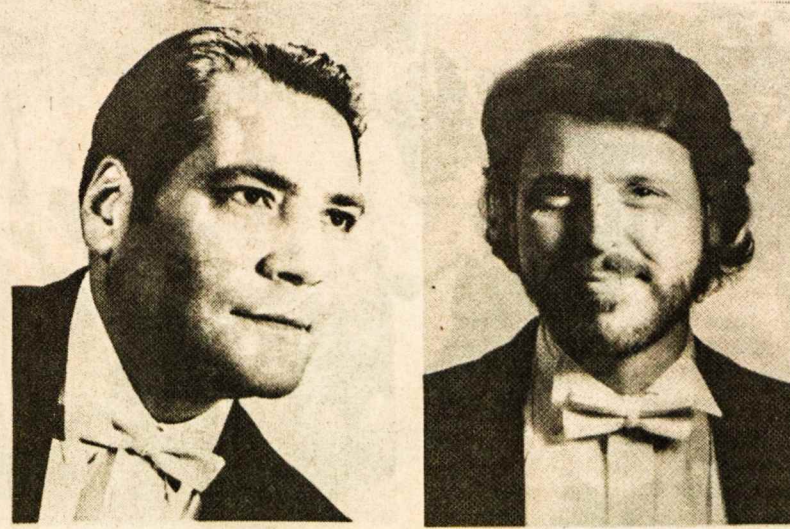
Ketvirtadienį svečias iš Lietuvos V. Makoveckas kalbėjo tema "Politinė diferenciacija Lietuvoje". Nupiešė atsistiegančių partijų padėtį, jų veiklos būdus bei galimybes Lietuvoje. Toliau išklausė trijų fronto bičiulių arch. Ed. Ar-

bo, fotografo Vyt. Maželio ir dr. Z. Brinkio pasakojimų apie jų pergyvenimus kelionėse po Lietuvą. Vakare įvyko poezijos vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė poetė Julija Švabaitė, poetas A. Bagdonas ir jaunas poetas iš Lietuvos Julius Keleras. Pastarasis šiuo metu studijuoja Lituanistikos katedroje lietuvių išeivijos literatūrą. J. Keleras yra baigęs Vilniaus universitetą ir siekia magistro laipsnio. Tai talentingas, jaunas poetas, jau išleidęs vieną knygą Lietuvoje; kita ką tik išleido "Ateities" leidykla Čikagoje. Iš jos ir skaitė jaunas poetas.

Penktadienio rytą klausėmės Br. Nainiaus paskaitos "Išeivijos veiksmų kryžkelė po Kovo 11 dienos". Pareikštos mintys sukėlė gana ilgą diskusiją, kuriose kalbėjo visa eilė dalyvių. Popiet dr. Vyt. Majauskas padarė pranešimą apie Europos Lietuvių studijų dienas. Jose dalyvavę 14 asmenų iš Lietuvos, su AT pirminku Vyt. Landsbergiu. Po šio pranešimo kalbėjo informacijos vedėjas iš Vašingtono Viktoras Nakas apie informacijos teikimą spaudai ir televizijai. Vakare šv. Mišiose pasimelsta už visus laisvės kovotojus. Po pamaldų prie Romo Kalantos paminklo pagerbti partizanai.

Šeštadienio rytą įvyko svarstybos apie Lietuvos ūkį ir socialinį aprūpinimą. Jose kalbėjo J. Pabedinskas, Andre Šamogienė, Orilija Baršketytė ir V. Makoveckas. Moderatorius — Alg. Raulinaitis. Visus ypazį žavėjo taisyklinga kalba ir pasirošimu to dvi jaunos, svarstybose dalyvavusios, lietuvaitės. Popietinėse svarstybose buvo kalbama apie privačią iniciatyvą ir greitą politinę veiklą. Čia kalbėjo jaunesniosios kartos atstovai V. Nakas, D. Kviklytė — SOS ir AT Rikšius — Hotline, moderuojant Ingridai Bublionei. Išklausius jų pranešimus apie darbus, matyti, su koku dideliu užsidegimu ir kokią veiklą jie atlieka lietuviškoje bendruomenėje. Vakare studijų dienų uždaryme pasirodė Toronto "Sutartinė", vad. muzikės N. Benotienės. Grupėje dainavo trys merginos ir trys vyrai. Buvo malonu pasiklausyti. Uždaramajį bei padėkos žodį tarė centro valdybos pirm. J. Mikonis, kviesdamas visus atvykti ir kitais metais į studijų dienas.

Visą savaitę su studijų dalyviais praleido, šv. Mišias kasdien atnašavo ir gražius pamokslus sakė kun. Kastytis Ramanauskas, Lietuvoje baigęs pagrindinio seminariją. J.P.

EUGENIO FERNANDI — pasaulinio masto tenoras, dainavęs Metropolitano operoje, Europos sostinėse, Pietų Amerikoje, Maskvoje, Kinijoje. Toronte spalio 14 d. Lietuvių namuose dainuos "Dirvos" deimantinės sukakties minėjime-koncerte

WILLIAM VENDICE — dirigentas - pianistas, dirigavęs Metropolitano operoje, Vakarų Berlyne, JAV operose. Jis akompanuos solistams "Dirvos" deimantinės sukakties minėjime-koncerte spalio 14 d. Lietuvių namuose

Laiške iš Lietuvos

Siaučia kiršintojai ir savanaudžiai

Dėl to, kad pas mus stinga prekių, benzino, nė kiek nepergyvame. Nėra Lietuvoje nei nuogų, nei badaujančių, tik labai daug toliau savo nosies nematančių ir daug buvusių veikėjų, iš po kurių gali išslysti šiltos kėdės arba gali-mybės vogti valdišką turtą. Skaudžiausia yra tai, kad beveik visa mūsų spauda pasiskelbė esanti nepriklausoma, sumaniai piktos rankos valdoma, veda baisų kiršinimo darbą prieš šviesuosius mūsų žmones, išrinktus į valdžią, prieš pačius doriausius, gabiausius ir pasišventėlius. "Respublika", kuri buvo Sąjūdžio suorganizuota tauriems tikslams, pirmoji pasidarė tautos kiršinimo irankiu. Ką jau kalbėti apie "Tiesą" ir "Kau-no tiesą", apie buv. "Komjaunimo tiesą", pavadintą "Lietuvos aidu"! O kiek naujų laikraščių laikraštų kū eina, jų tarpe "Vasario 16-tosios" priedas "20 kapeikų" — tiesiog pornografinis. Ir Aukščiausioji taryba nepajėgia net tokių "20 kapeikų" laikraštų palaikyti už daryti. Kai priėmė sprendimą sustabdyti jo leidimą, purvais mėtė ją visa kita spauda, nes dauguma žurnalistų tebera bolševikinio auklėjimo ir jokių moralės normų neturi.

Net "Atgimimas", tikrasis Sąjūdžio savitraštis, pakeitus vyr. redaktorių po Ozolo išėjimo į ministerių tarybą, spausdina daugybę demagogiškų straipsnių, kovojančių prieš tuos žmones, kurie stengiasi įtvirtinti Lietuvos valstybingumą. O "Gimtas kraštas" išsi-gimė.

Prie kiršintojų priklauso ekonomistai — prof. K. Antanavičius ir akademikas E. Vilkas. Parlamentarizmo kritikuoją, šv. Mišias kasdien atnašavo ir gražius pamokslus sakė kun. Kastytis Ramanauskas, Lietuvoje baigęs pagrindinio seminariją. J.P.

traukti jiems milijonines dotacijas, kad reikės gyventi savarankiškai. Priedo — dar ir sportininkai, kuriems labai daug milijonų duoda ankščiau iš biudžeto, nes jie taip pat, kaip ir tie "kūrybiniai", "filosofai", buvo propagandiniai buvusios valdžios ramsčiai. Šių kategorijų žmonės reikalauja, kad būtų atleisti net nuo pajamų mokesčio, kurį mokėjome ir mokėsime visi mirtingieji. Iš biudžeto gauti visi nori, o mokesčių mokėti nenori. Sunku buvo klausytis (transliuoja per radiją plenari-nius posėdžius), bet dar sunkiau mokesčių įstatymus. O laikraščiai turėjo progą kiršinti tautą!

Taigi, tokiu sunkiu laikotarpiu, kai pats karštytėmis pasirošimams deryboms su Maskva, nemaža grupė inteligentų paskelbė "Kreipimąsi į Lietuvos žmones", kurio paskutinis sakinyš jau aiškiai ragina nuversti tik ką teisėtai ir demokratiškai išrinktą valdžią. Vienas tik Just. Marcinkevičius po to pajuto sąžinės priekaištą ir viešai per televiziją pareiškė išstojęs iš savarankiškos komunistų partijos ir iš Sąjūdžio seimo tarybos, atsisakęs bet kokios politinės veiklos (dauguma pasirašusių LKP nariai). Ne veltui vėliau "Lietuvos aidas", vienintelis padorus dienraštis (tik ką pradėtas leisti, dar mažai prenumuojamas) šituos inteligentus prilygino 1940 metų buvusiems rašytojams S. Neriai, P. Cvirkai, A. Venclovai ir kitiems iš Maskvos "saule" parvežusiems.

Patikėkite, sunku bus susikalbėti su Maskva, bet dar sunkiau su savais viduje, nes labai daug kam trūksta geros valios, labai daug savanaudžių, labai daug bukapročių. Vien tik Arvydas Juozaitis kiek prikišino savo straipsniais. O kur dar rusai, lenkai su savo pretenzijomis!

Vladė

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

maus žurnalisto, vienas aukštas valstybės departamento pareigūnas pareiškė, kad JAV užmegs diplomatinį ryšius su Baltijos valstybėmis. Atskirai ši žinia nepatvirtinta.

Vienintelis sprendimas

Islandijos užsienio reikalų ministeris Jon Hannibalsson, kaip praneša LIC, savo kalboje Jungtinėse Tautose pareiškė, kad nepriklausomybė yra vienintelis problemos sprendimas tarp Sov. Sąjungos ir Estijos, Latvijos bei Lietuvos. Jis pažymėjo, kad šios respublikos yra nepriklausomos valstybės, pripažintos tarptautinės bendruomenės. Karinė okupacija ir aneksija negali pakeisti šio fakto. Islandija sveikintų Baltijos valstybių dalyvavimą stebėtojų teisėmis Europos saugumo ir kooperavimo konferencijoje.

Danijos užsienio reikalų ministeris U. Ellemann-Jensen, taip pat kalbėdamas Jungtinėse Tautose, išreiškė viltį, kad neužilgo Estija, Latvija ir Lietuva galės pilnai dalyvauti tarptautiniame kooperavime. Ministeris taipogi pažymėjo, kad Danija supranta, jog "sunkios problemos" turės būti sprendžiamos derybose su Maskva. J.A.

Lietuvos valdžia globoja rusų, praneša Lietuvos informacijos centras iš Niujorko. Lietuvos krašto apsaugos departamentas yra sutelkęs prieglobstį rusų kareiviams, pasitraukusiems iš sovietinės armijos.

Palikęs savo dalinį Vilniuje, dėl nepakenčiamų sąlygų Sergijus Muzyčykas rugsėjo 17 d. prisistatė milicijai, kuri jį perdavė Lietuvos krašto apsaugos departamentui. To dalinio karininkai pareikalavo, kad jis būtų jiems sugrąžintas, bet krašto apsaugos departamentas sutinka jį perduoti tik civiliniams pareigūnams Rusijos respublikoje. Muzyčykas kalbėjo per Vilniaus radiją ir tarp kitko pareiškė, kad karininkai stengiasi kareivius nustatyti prieš vietinius lietuvius, bando įdiegti neapykantą lietuviams.

Beveik kiekvieną dieną vyksta susirinkimai, kuriuose karininkai kuria neigiamą vaizdą apie lietuvius bei ukrainiečius dėl to, kad jie nori būti nepriklausomi.

Prasidėjo derybos

Rugsėjo 27 d. Aukščiausiosios tarybos rūmose įvyko Lietuvos respublikos valstybinės delegacijos deryboms su Sov. Sąjunga posėdis.

Jame dalyvavo V. Landsbergis, A. Abišala, P. Kūris, R. Ozolas, K. Prunskienė, A. Saudargas, Č. Stankevičius, E. Zingeris ir B. Kuzmickas. Posėdžiui pirmininkavo delegacijos vadovas V. Landsbergis. Ministeris pirmininkė K. Prunskienė informavo Sov. Sąjungos delegacijos vadovą N. Ryžkovo telefonu perduota pasiūlymą — spalio 2 d. susitikti Maskvoje konsultaciniam pasitarimui. Lietuvos valstybinė delegacija pasiūlymą priėmė. (LIC)

minės technologijos fakultetą. Dėbė inžinierių pramonės įmonėse, dėstė Kauno politechnikos institute. Technikos mokslų kandidatė (1964). Docentė (1969). Tobulinosi Čekoslovakijoje, Prahos Inžinerinės chemijos institute. Nuo 1981 m. — Lietuvos Statybos ir architektūros mokslo tyrimo instituto vyresnioji mokslinė bendradarbė.

Parasė per 100 mokslinių darbų apie chemijos pramonės atliekų panaudojimą statybinių medžiagų gamyboje. Sukūrė 125 išradimus. 1989 m. gavo Lietuvos Respublikos nusipelnusios išradėjos garbės vardą.

1988 m. parasė dokumentinę apybraižą "Ešelonai", kuri buvo įtraukta į tremtinių publicistikos knygą "Amžino įsalo žemėje". Kanadoje 1989 m. išleista Antaninos Garmutės dokumentinių apybraižų knyga "Ažuolų randai". 1990 m. ji parasė ir įteikė Lietuvos spaudai meninės-dokumentinės publicistikos knygą "Išėjo broliai" — apie partizanines kovas prieš raudonuosius okupantus

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- Pervėžam palaikus, palikimus ■ Prižiūrim kapus ■ Perduodam paramą giminėms ■ Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus ■ Pristatom gėles ■ Per trumpiausią laiką išrūpinam išskietimus apsilankyti Lietuvoje. ■ Iškviečiam giminės į Kanadą ■ Parūpinam jiems draudimą ir pervėžimą iš Montrealo ■ "Aeroflote" patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į Stefą ar Algį Medelius, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS
Tel. 1 - 416 - 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Šiuo metu patogiasias susisiekimas su Lietuva yra SAS (Skandinavų oro linija) TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA. Deja, tiesioginių skrydžių per Kopenhagą į Vilnių dar nėra. Iš Toronto išskrendama penktadieniais ir grįžtama sekmadieniais. Kelionės organizuojamos kas trečią penktadienį, pradedant liepos 13 d., atsiradus mažiausiai 5 asmenims. Registracija baigiama 4 savaites prieš išskrendant. Norintiesiems parūpinsim apstojimo vietą nuo 7 iki 21 dienos. Turintiesiems išskietimus — gera progą prisidėti, grįžti galėsite norimu laiku, nežiūrint kaip ilgai ten viešotumėt. Vasaros sezonui bilieto kaina — \$1309. Besidomintieji prašomi kreiptis į ALGĮ MEDELĮ asmeniškai nurodant telefonu. Į kitus kraštus suplanuojame keliones, taip pat parūpiname bilietus pigiausiomis kainomis.

Prie miško altoriaus

Dokumentinė apybraiža apie Lietuvos partizanų kovas su okupacinėmis sovietų pajėgomis

ANTANINA GARMUTĖ

Žydės tėvynė mūsų — laisva, graži, jauna
Ir brolių partizanų minės graudi daina!...

Vėjas blaško paširpusius dobilų galvutes, ant kurių nenutopia bitės. Tyvuliuoja ir tvenkinis subėgęs šventupės vanduo. Nesigirdi pempų, vyturių. Tik mėlynas dangus — skaudžiai artimas ir nepakitęs — lyg palikimas iš tų laikų, kai čia stovėjo Mogiškės vienišumai.

... Kryžiuočių nusiaubta ir dyka virtusi Suvalkija buvo apaugusi neįžengiamą giria. Žmonės išlaužė girią — įkūrė Išlaužą. Girios glūdumoje, ant upelio kranto, protėvis iškrito proskyną, išplėšė kelmus — atkovojo iš girios keliasdešimt hektarų. Jo sūnūs įveikė dar didesnį plotą. Užveisė sodą, o šaltiniuotas atšlaites apsodino drūdmedžiais: ąžuolais, uosiais, skrobais, kad nuo audrų sodybą saugotų ir būtų iš ko roges, ratus, ratelius ir kitus padargus pasigaminti. Pagiežingį svetimtaučiai dvarponiai keiksnojo išsprūdusius iš baudžiaivos lietuvių, kurie, tik pamanykit, viską gali (lenkiškai "mogi"). Ir Mogiškė viską galėjo, nors jos užaugintus vaikus pančiojo rekrūtų galėdins, o naujagimius guldė į smėlį epidemijos. Ji slėpė daraktorius ir knygnešius, sukilimų ir karų nusiaubta kantariai kilo iš pelenų.

Priešpaskutinėje Mogiškės kartoje iš 12 vaikų užaugo penki: trys seserys ir du broliai. Šešiasdešimties hektarų ūkis atiteko vyriausiam sūnui, o šis jį pardavė "amerikonui" Kižiui, vedusiam jauniausią "mogiškinukę". Praradęs sveikatą Amerikoje, jis netrukus mirė. Teta Petrutė, išteikėjusi be kraičio, tapo jauna našlė ir didelio ūkio savininkė. Seserys sutarė, kaip reta — gal todėl net dvi aš vadinau motinomis... Trečioji, jauniausioji, Petrutė buvo ne tik savo vaikų, bet ir Lietuvos partizanų motina. Prieš karą ji išteikėjo už darbštus ir doro savo samdinio Antano Vilko, garsiųjų partizanų Lukšų dėdės.

Artėjo okupacijų ūkanos. Vokiečiai išvyjo rusus, vėliau patys nuo jų pabėgė. Antroji bolševikų okupacija veržė Lietuvai kilpą ant kaklo. Gaivališkai kilęs partizaninis judėjimas peraugo į organizuotą, ilgalaikę, kruviną kovą.

Teta Petrutė visa širdim persiėmė kovotojų rūpesčiais. Kai seserys perspėdavo: "Bijok Dievo! Į Sibirą išveš", — teta ramiausiai atsakydavo, kad į Sibirą vis tiek išveš, — rusai nebūtų rusai, o partizanai dabar — mūsų kariuomenė!"

Sunku suskaičiuoti, kiek Mogiškėje buvo bunkerų ir kiek vyrų juose slėpėsi. Vis dažniau teta atvažiuodavo pas seseris ir prašydavo: — Visai neturiu miltų... Lašiniai baigėsi. Kiaušinių reikia!

— Turtingiausia gospadinė — ir neturi!

— Tai jau taip! Visi "biedni" į partizanus suėjo.

Kaskart didesnius krepšius nešiojosi teta. Ją užjautė: — Petrutė, tu elgeta tapsi! Jau panaši daraisi.

— O vyrai kraują lieja už Lietuvą! Kas apgins, kas išvaduos, jei ne jie?

Jos neišgąsdino dažnos kratos. Vartinėmėjo stribai ir enkavedistai, rauste rausė Mogiškę, bet bunkeriai buvo patikimi: klone, tvarte, naujoje troboje, svirnuose. Nė vieno neaptiko. Jų neišdavė teta per

Šeši plieno kryžiai šile. Partizanų artimieji 1989 m. prie paminklo žuvusiems Juodaraistėje. Nuotr. Adelės Krutulienės

tardymus. Neatskleidė paslapties ir lageriams pasmerkta jos dukterė Kazimiera. Mogiškėje slapstėsi daug apylinkės partizanų. Gana ilgai jos bunkeriuose gyveno Juozas, Jurgis ir Stasys Lukšos. Jie bene pirmieji pavadino tetą partizanų motina.

Kai kluną ir tvartą nugriovė tveriamo kolūkio fermoms, o naująją trobą išvežė į Prienuos, visas Mogiškės gyvenimas susitelkė svirnuose. Tai buvo tvirtas, skarda dengtas pastatas iš trijų sekcijų, su mažais, grotomis apsaugotais langeliais. Bunkeriai iš svirno požeminėmis angomis vedė į sodo nuokalnės krūmus. Įrengus krosnis, partizanai apsigyveno viršuje. Jausdami pavojų, nusileisdavo į apačią ir nuo šventupės alksnynų pasiekdavo didžiuosius Prienuos šilo miškus.

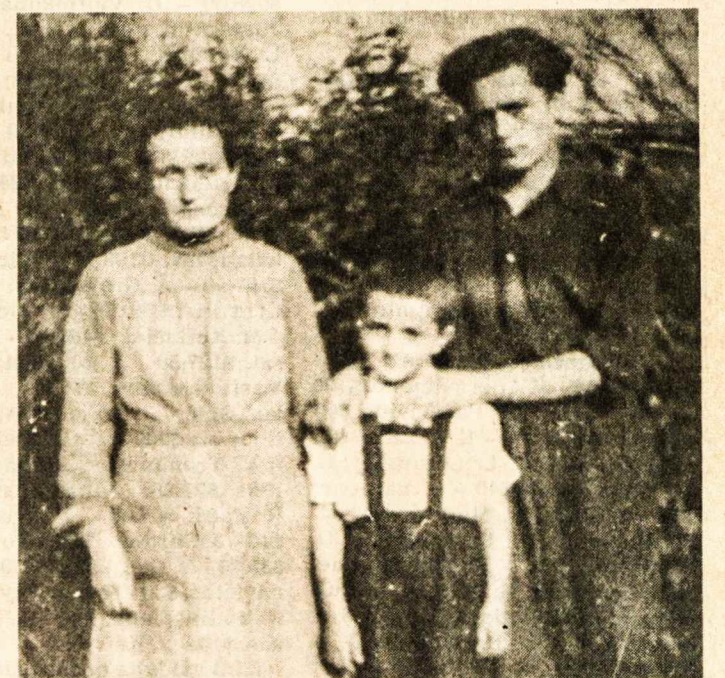
Vyresnieji tetos Petrutės vaikai — Kazytė (g. 1928) ir Pranas (g. 1930) ankstyvoje jaunystėje augo viskuo aprūpinti, motinos lėpinami, mokslo draugų apsupti. Nerūpestinga mėlynakė gražuolė Kazytė, linksma kvatklė, ant žirgo lenktyniavo su vėju pašventupės pievose. Nelabai jai rūpėjo mokslas, nesidomėjo partizaninė kova, nebent romantiškai skambančiais vyrų slaptyvardžiais, nebuvo ryšininke.

Bet jaunystė pareiškė savo teises. — Turbūt turėsiu žentą, — palingavo galvą teta.

Kazytė tapo "Piršlio" — Jurgio Lukšos sužadėtinė. Išteikėti už jo nebuvo lemta. Vos parvedęs būsimą marčią į savo tėvų namus, Jurgis Lukša žuvo. Kazytė pateko į enkavedistų nagus.

Tetos sūnus Pranas su nerūpestinga paauglyste atsisveikino vokiečių okupacijos metais, azartiškai gaudinodamas balandžius Išlaužo padangėje. Užėjus rusams Pranas balandžių nebelaikė. Jis ėmė neapkęsti paties iš jų paukščių pavadinimo, nuvalkioto atėjūnų. Pranas užaugo reto grožio jaunuolis. Jo klasišinių broužių veidą gaubė tamšūs garbanoti plaukai, iš gilumos žvilgė aiškios, mėlynos akys. Pranas buvo vyriškas, bet kartu ir labai švelnus, nuoširdus. Gražiai pavydėdamas, kitos dvi seserys kalbėdavo tetai: "Tau begipu! Tokį sūnų turi — bus senatvėje prie ko galvą priglausti." "Viskas Dievo valioj" — atsidūsdavo ji.

Pranas įsijungė į partizaninį judėjimą — tapo ryšininku, žvalgu, išmoko taikliai šaudyti. Kai motina pritrūkdavo maisto, sūnus išeidavo su medžiokliniu šautuvu ir pamiškė ir grįždavo apsikarstęs kiškiais. Turėjo Pranas didelę svajonę. Prisimenu jį nuo vaikystės kliečintį: "Aš būsiu kariškis. Tarnausiu Lietuvos kariuomenėje!"

Partizanai PRANAS KIZYS su motina ir broliu Mogiškėje iš Antaninos Garmutės albumo

Mus, pusseseres, jis vadino sesikėmis, o savo motiną — mamele. Išdardavo šį žodį ypatingai švelniai, ir tuomet jo prašymams ji nepajėgdavo atsisipirti.

Merginos nenorėjo palikti Prano ramybės, bet jis jomis nesidomėjo. Per vasaros atostogas atvyko į Mogiškę dviračiu jauna mokytoja iš tolimo kaimo. Ji buvo kažkur susipažinusi su Pranu ir dabar nuoširdžiai pakvietė: — Atvažiuok, Praneli, šeštadienį pas mus — šokiai. Lauksiu.

— Šokiai? Ne! — vaikinio mintys buvo kitur. — Šokiai bus, kai rusų kvapas iš čia išgaruos!

Tardytojai Kerberis ir Strelcovas Kauno saugumė tardė Petrutę Vilkenę.

— Tavo duklė mūsų rankose. Nurodysi banditų bunkerius — paleisim! O jei ne — pamatysi!

Petrutės nemušė. Nepalietė. Tik jos akivaizdoje kankino dukterį. Kazytė atvedė vienmarškinę, išsitaršiusiais plaukais, paklaikusių žvilgsniu. Ji paslėpė nuo motinos savo sutrauktus pirštus už nugaros, bet tardytojas liepė padėti ant stalo. (Bus daugiau)

“Tauta istorijos vingiais”

Ar pakanka tautą vertinti vien jausmu?

VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS

I Vytauto Alanto knyga “Tauta istorijos vingiais” galima žiūrėti kaip į lietuviškos tautinės pasaulėžiūros išpažinimą, kuriai pagrindą sudaro senoji tautos mitologija, kuriai patarnauja krikščioniškas tikėjimas, o šių sričių derinį jungia prancūziško liberalizmo principai.

Leidinyi yra išleistas po autoriaus mirties, dėl to nežinia, kiek tai yra galutinis Vytauto Alanto pasisakymas, jo paties norėtas.

Tautos vertinimas

V. Alanto knyga yra didelio jautrumo poreiškis apie lietuvių tautą jos istorinių vingių šviesoje. Tačiau vien jautriu požiūriu vertinant savo tautą, visos kitos tautos pasidaro tik prieši. Visi istorijos įvykiai yra vertinami tik tautos laimėjimo ar pralaimėjimo požiūriu. V. Alantas atvirai pasisako, kad tiesa pasidaro tautiniu dalyku. Bet kai tiesa pasidaro tautiniu dalyku, tuo pačiu ji susiaurėja ir nebūna visiems galiojanti tiesa. Tai yra didelis pavojus tautiškumams.

Ne mažiau pavojinga, jautrumui vadovaujant, vertinti ir religinį gyvenimą. Religinis gyvenimas, išvirtęs jausminiu išgyvenimu, taip pat patenka pavojun prarasti patį save. Ir kai jungiama jausmiškai su prasta tauta ir religija, iš to išeina toks mišinys, nuo kurio nukentė ir tauta, ir religija.

Lietuviams Alantas linki būti labiau lietuviams negu krikščionims. O lenkus jis kaltina, kad jie buvo daugiau lenkai negu krikščionys. Tokiu būdu lenkai yra nusikaltę lietuvių tautai. Tai prieštaraujantis vertinimai.

Iš tikrųjų klausimas apie tautinės kultūros santykį su krikščionybė lydi ją nuo pat pradžių. Apastalų laikais jis kilo klausimu: kaip suderinti krikščionis iš žydų su krikščionimis iš kitų tautų? Senaisiais amžiais jis įvairiomis formomis kilo konfliktais tarp graikų ir lotyniškos krikščionybės. Su panašiu klausimu galetume pereiti visą krikščionijos istoriją net ligi mūsų dienų.

Lenkiškumo įtaka

Norime ar ne, bet krikščionybė plinta daugiau ar mažiau susieta su ta kultūra, kuri jai atstovauja. Dėl to lenkiškos kultūros įtaka lietuvių tautai verta svarstyti daug šalčiau negu tai yra daroma.

Toks klausimas, žinoma, yra realus ir ne visada teisingai gvilidenamas lenkų istorikų. Klaidingai nuotaiškai lenkiškoje visuomenėje susidaryti Lietuvos lenkinimo klausimu nelaiminga vaidmenį atliko vienas labai senas lenkų istorikas — Motiejus Miechovita. Jis 1517 m. savo veikalė “Tractatus de duabus Sarmatiis” paskelbė, kad kunigų veiklos dėka Lietuva, nors kaimuose kalbama lietuviškai, dielė dalmi buvo sulenkinta. Ši žinia yra paimita iš Henryk Paszkiewicziaus.

Birutė Jonelienė

BUVUSIEMS PARTIZANAMS

SKIRIU DAUMANTO BROLIUI ANTANUI LUKŠAI

Sustot, nusilenkti, suklupti
Man norisi šiandien prieš Jus.
Kai daugelis snaudė kamputy,
Jūs ėjote kryžių kelius.

Kai daugelis Staliną gyrė
Ir dairės vietelės šiltos,
Už laisvę kovojot ir mirėt
Tvirti Ažuolai Lietuvos.

Sau kulkos paleist nesuspėję,
Patekę nelaisvėn gyvi,
Jūs pragarus žemę kentėjot
Tėvynę širdy nesdami.

Jūs budeliai žiaurus kankino.
Draugas reikalavo išduot.
Tylėjot kaip medžiai nebylūs,
Kaip tėviškės kietas akmuo.

O Viešpačiui acū aukščiausiam
Už tai, kad išsaugojo Jus,
Kad Laisvės šiandien sulaukėm,
Kurį jūs atpirkot krauju.

LIETUVA, 1990

VYTAUTAS ALANTAS

vicz studijos “The Making of the Russian Nation” (Henry Regnery, Great Britain 1963 m., 288 psl.)

Šis Miechovitos pasakymas yra vertas dėmesio, ypač dėl to, kada jis buvo paskelbtas. Tai buvo XVI š. pradžia. Iš tikrųjų tais laikais Miechovitos pareiškimas galėjo būti tik tam tikro noro pareiškimas, o ne istorinės tikrovės aptarimas. Tai buvo laikai, kada būtu buvę galima kalbėti apie lietuvių surusinimą, bet ne sulenkimą. Tai buvo laikai, kada lietuviai visuomenininkai, pavyzdžiui neturinčių teisiniu užsidegimu ruošė Lietuvos statusus: ir tai ne tik pirmą, bet ir antrą, ir net trečią. Pirmasis statusas buvo paskelbtas 1529 m., tačiau 1544 m. buvo padarytas nutarimas ruošti naują statutą. Kas tad gali nematyti tų lietuvių valstybinių didelio teisinio entuziazmo? O tas entuziazmas buvo redaguojamas ne lenkų, bet rusų kalba. Lenkiškas Lietuvos statuso vertimas buvo atliktas tik po to, kai jis buvo paskelbtas rusų kalba.

Minėtas Miechovitos pasakymas Lenkijos šviesuomenę klaidino per šimtmečius ir net ligi mūsų laikų. Taip pat jis klaidino ir lietuvišką šviesuomenę. Tai matome ir V. Alanto nuolat pasikartojančiuose kalniniuose lenkams už lietuvių tautos sulenkimą.

Kalbant apie lietuvių-lenkų kultūrinę įtaką, galima kelti klausimą ir kitaip. Sakoma, kad lenkai lietuvius sulenkino, bet iš to fakto, kad lietuviai išliko nesulenkti galima kelti ir klausimą, ar Lietuva buvo pakankamai lenkinama.

Tikrai nebuvo sulenkintas Žemaičių vysk. M. Valančius, kuris ne tik savo pasakojimus, bet ir Žemaičių vyskupijos istoriją rašė lietuviškai. Deja, V. Alantas neranda reikalo prie jo sustoti. Turint tikrovę prieš akis, būtent, kad lietuvių tauta nebuvo visai sulenkinta, ar nėra atėjęs laikas tą sulenkimo dainelę perkelti į kitą tonaciją?

V. Alantas teigia, kad lenkų apaštaltavimo dėka Lietuvoje paskelbta krikščionybė buvo su trūkumais. Tačiau, kai vysk. M. Valančius turėjo progos patikrinti savo krikščionybės sampratą Vakaruose, nerado, kad jo krikščionybė buvo iš esmės netikra. Taip pat vėliau, jau šiame šimtmečiu, daugelis mūsų religininkų ir kultūrininkų, turėję progos savo krikščionybę sugretinti su vakarietiška, nerado savyje to, kad jie būtų turėję nelaikyti savęs tikrais krikščionimis. Dėl to į tą krikščionybės lenkinimą reikia žvelgti daug atsargiau, negu mūsųose jis buvo ir tebėra keliamas. Bet tai nėra šio rašinio uždavinys.

Tautiškumo sudievinimas

V. Alantas savo knygoje piktnasi kai kieno keliama mintimi, kad lietuvių tauta negali išlikti be krikščionybės pagalbos. Į tą klausimą mes taip pat galime nesigilinti. Mums čia rūpi V. Alanto tautiškumo samprata, kuri atrodo tokia esmiškai turtinga, kad pilnai gali žmogų patenkinti visais atžvilgiais. Tokia savo tautiškumo samprata gali turėti tik toks žmogus, kuris savo tautiškume mato visų žmoniškų problemų sprendimą. Kitaits žodžiais betariant, tai yra savo tautiškumo sudievinimas. Pagal šią galvoseną, tauta daro

malonę krikščionybei, kad ją įsileidžia į savo gyvenimą.

V. Alanto knyga yra žiaurus tautinės problemos ir susiaurinimas, ir kartu suabsoliutinimas. Susiaurinimas dėl to, kad savo tautiškumą padaro kliūtimi bet kuriam tarptautiniam santykiavimui. V. Alantas nesivaržo formaliai perspėti lietuvius, kad jie nebūtų tarptautiškai nusiteikę. Šitoks tautiškumo supratimas yra jo iškėlimas į aukštesnį lygį už religiją ar tiesą. Ir reikia suktikti, kad šitokia tautiškumo samprata kaip tik sudaro priešastį visiems internacionalistams į tautiškumą žiūrėti kaip į priešybę žmogiškumui apskritai.

V. Alanto galvosenos pavojus yra būdingas tokiam mąstytojiui, kuris savo svarstomą problemą išima iš jai privalomo sąryšio su kitomis tiesomis bei vertybėmis. Tautos negalima mąstyti nesiskaitant su tuo, kad sava tauta yra šalia kitų tautų, kad ji yra dviasčiai save apsprendžiančių asmenų junginys. To nepaisant tauta gali pasidaryti kenksmingu dalyku žmonijai ir neprimtinu dalyku asmeniui. Žmonijos atžvilgiu tauta pasidaro kitų tautų kenkeja, o asmenų atžvilgiu ji žmogui žada to, ko ji duoti neįstengia, būtent metafizinio žmogaus gyvenimo pagrindo. Tauta tada pretenduoja užimti religijos vietą. Ir iš V. Alanto galvosenos tokia išvada gali būti kai kieno padaryta.

Tautos meilė

Tėvynės ir tautos meilė yra viena tokių mūsų gyvenimo plonybių, kurios yra sunkiai aptariamoms. Su tautos meile yra panašiai, kaip su savęs meile. Savas asmuo yra toks kiekvieno mūsų turtas, be kurio mes negalime išsiversti. Tai yra pati didžioji kiekvieno mūsų tvirtuma. Tačiau kai mes savęs meilę bandome aptarti kaip doros principą, ji pasidaro savimeilės yda.

Kažkas panašaus yra su savo tautos meile. Ji yra turtas, neginčijama vertybė, savaime suprantamas dalykas, nuo kurio daug gerų dalykų prasideda. Tačiau kai norima tėvynės meilę padaryti lietuvių principu, galiojančiu žmogui virš visų kito, ji tampa visa eile blogybių ir net dorinių nusikaltimų, kuriuos mes, šio šimtmečio žmonės, visi gerai žinome. Tai įvairios tautos yra išgyvenusias kaip skriaudąs viena kitai. Dėl to į V. Alanto pastangą rasti absoliučiai galiojanti tautiškumo nusakymą tenka žiūrėti kaip į greičiau pavojingą negu naudingą pastangą.

Nepriklausomybės laikotarpis

V. Alanto knyga stengiasi lietuvišką tautiškumą apžvelgti istoriškai ir projektuoti jį ateičiai. Kalbėdamas apie nepriklausomybės laikus, jis nepalankiai pasisako apie partijas ir gina tautininkiską prezidento A. Smetonos administraciją. Apie Lietuvos seimų laikotarpį jis pasisako kaip apie istorinę lietuvių tautos klaidą (145 psl.).

Reikia stebėtis, kaip menką supratimą V. Alantas turi nepriklausomos Lietuvos seimų, to meto visuomeninių idėjų Lietuvos tautiškumo fone. Tai supratimo ir vertinimo priešingybė Jonui Sakui, kuris nepagailejo savo lėšų, kad būtų išaugotos seimų kalbų stenoqramos ir tokiu būdu išlaikytos ateities lietuvių tautos studijos. Be abejonės, ne visos kalbos, seimuose pasakytos, Sakui buvo priimtinos, tačiau jis turėjo tiek gyvą tautos, kaip visumos, samonę, kad pasirūpino tų dokumentų išsaugojimu.

Panašiai gilų nepriklausomos Lietuvos seimų supratimą turėjo ir Kazys Ėringis, vertindamas “Tėviškės žiburiuose” entuziastinga Sako darbą. Jis seimų vertinimui pasinaudojo A. Smetonos, Steigiamojo seimo pirmininko, seimo įvertinimo žodžiais. Jis pirmajame posėdyje pasakė: “Ši diena yra Lietuvai prakilniausia: susilaukėme valandos, kada tautos valia, buvusi ilgus amžius prislegta, vėl iškilo ir susidėjo į stiprų aiškų vienatę...” (“TŽ”, 1990. II.13, nr.7).

Žymus Lietuvos solistas VIRGILIJUS NOREIKA, dainavęs visą eilę pagrindinių vaidmenų Milane, Paryžiuje, Maskvoje ir kituose Europos miestuose, su akompaniatoriumi pianistu POVILU JARAMINU koncertuos Kanadoje: spalio 14 d. Toronte, spalio 18 d. Londone, spalio 21 d. Hamiltone ir spalio 28 d. Montrealyje

Nuotr. G. Talo - Vilnius

Etninė kultūra

V. Alantas skatina lietuvius daugiau dėmesio kreipti į etninę lietuvių tautos kultūrą, buvusią čia prieš lietuviams priimant krikščionybę.

Apie tai šiandien daug kalbama ir Lietuvoje. Tačiau apie lietuvių tautos etninę kultūrą šiandien reikėtų kalbėti atsargiau negu tai buvo daroma šio šimtmečio pradžioje. Šiandien mes turime gerai išdirbtus metodus, pagalbtinčius nustatyti, kurie kultūriniai bruožai yra senesni ir kurie vėlesni. Tos metodikos dėka galima nustatyti, kurie kultūriniai bruožai iš kur yra kilę. Taip šiandien yra aišku, kad kai kurių etninių bruožų negalima laikyti indoeuropietiškais. Iš to seka, kad jų negalima laikyti ir lietuviškais, jeigu lietuvių tautą, kaip senosios indoeuropietiškos kalbos nešėją, norime ir turime išlaikyti.

Šia proga gali kilti klausimas, ar teisinga yra lietuvių tautą jungti su iš klasikinės Romos istorikų minimais aischais. V. Alantas tai dažnai daro. Už tai jis yra mažiausiai kaltas, nes daugelis iš mūsų tai darome ar esamę darę. Už tai atsakomybė tenka praėjusių kartų lietuviams kalbininkams, kurie galbūt per greitai aischų vardą pasisavino. Tačiau kai šiandien visa baltietiška tautinė istorija darosi mums labiau prieinama, išryškėja, kad į aischų vardo pasivertimą.

“Karas braukia kruviną ašarą”

Dienoraštis apie Antrąjį pasaulinį karą

Morkūno spaustuvė Čikagoje išspausdino 941 psl. knygą su 240 iliustracijų (nuotraukų, žemėlapių, atspaudų) apie lietuvių gyvenimus Antrojo pasaulinio karo metu Lietuvoje ir Vokietijoje. Dienoraštyje surašyti tikri įvykiai, papildyti įvairiais duomenimis.

Pasitraukimas iš Vilniaus. Gyvenimas Suvalkijoje. Vokiečiai lietuvių ūkininkus persekioja, nušaukia, verčia kasti apkasius ir griovius sovietų tankams sulaukyti.

Skausmingas pasitraukimas iš Lietuvos. Vos atvykus į Prūsiją, ruošiasi puliti sovietų lėktuvai, apgina vokiečių naikintuvai. Sunikūs darbai ūkiuose, verčiami kasti apkasius. Prekyba žmonėmis. Suima Gestapas, vos nesusauko. Bėgimas iš Prūsijos, kuri pasirodė esanti labai lietuviška, duodama ištisia eilė lietuviškų vietovardžių, nors vokiečiai pakeitę vokiškais, bet žmonės tebevadina lietuviškai.

Gyvenimas Berlyne. Bombardavimai. Patalpų, maisto stoka. Lietuviški koncertai. Dingusių lietuvių ieškojimai. Pasitraukimas iš Berlyno. Vokietijos gilumoje vos nepakiūvama sovietams, nes toji sritis užleista Sovietų Sąjungai. Vėl bėgimas.

Išsikūrimas Hanau pabėgėlių stovykloje. Sovietai ir ten nori valdyti. Priešinimais, raštais amerikiečių spaudai. Lietuviška spauda. Lietuviškos gimnazijos. Rašytojai. VLIOK veikla. BALFAS. UNRRA. Sportas. Teatrai. Baltiečiai. Žydai. Lenkai. Amerikiečiai.

Karo meto dienoraštį rašė Algirdas Gustaitis. Knygoje daug naujų įvairių duomenų. Išleido Deivinių kultūrinis fondas. Kietais viršeliais, auksinės spalvos raidėmis raudoname fone. Kaina — \$27 JAV. Guna pas leidėjus: P.O. Box 10782, St. Petersburg, Florida 33733, USA, arba pas jų atstovą Čikagoje Petrą Bružą, 4429 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632, USA. Taip pat — “Drauge” ir pas kitus lietuviškos spaudos platintojus. Inf.

Atsiųsta paminėti

Alė Rūta, MELNO KARVELĖLIO SVIESA. Novelinis romanas, premijuotas LSS Simo Kudirkos kuopos Nijorkoje. Aplankas — dail. Rasos E. Arbaitės. Išleido Akademinio skautų sąjūdžio Vyduno jaunimo fondas, Čikaga, 1990, 288 psl.

Pranas Kuraitis, FILOSOFIJOS RASTŲ RINKINYS, 1990. Spaudai paruošė Antanas Vaičiulaitis. Išleido “Ateitis”, 4030 W. 91st, Oak Lawn, IL 60453. Spaudė “Draugo” spaustuvė 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

J. Burkus, DĖKOJU. 1990. Autoriaus leidinys: 809 Ramble St. Hot Springs, AR 71901, USA. Spaudė “Draugo” spaustuvė, 4545 West 63rd St. Chicago, IL 60629.

SVEIKATOS APSAUGA. Lietuviškos sveikatos apsaugos ministerijos mėnesinis žurnalas, 1990 m. 6 nr. Leidžia laikraščio ir žurnalo susivienijimas “Periodika”. Vyr. redaktorius — Z. Tartišas. Redakcijos adresas: 232001 Vilnius, MTP, Tilto 13. Nuo 1991 m. šis žurnalas vadinsis “Sveikata” ir bus skirtas plačiajai visuomenei.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Žemės ūkio statybos projektavimo institutas Kaune turi tautinių šokių ansamblį “Rasa”, garsinantį lietuvių ir kitų tautų šokių savo gastrolėse visame pasaulyje. Šiomet “Rasa” dalyvavo trijuose tarptautiniuose festivaluose — Švedijos Rathvike, V. Vokietijos Schwalenberge ir Britanijos Eisteddforde, kur pirmą kartą lankėsi ir laureatės vardą išsikovojo 1970 m. Šiemetiniame festivalyje “Rasos” ansamblis laimėjo dvi premijas — antrąją ir trečiąją, susilaukdamas ovacijų baigiamame koncerte. Grįždami Kaunan, ansamblio nariai su savo vadovu R. Galiniu lankėsi Londono lietuvių namuose ir surengė koncertą.

Eglė Janulevičiūtė ir Jurgis Karnavičius, jauni vilniečiai pianistai, vėl viešėjo pas JAV lietuvių Klivlande. 1989 m. rugpjūčio 12-20 d.d. jiedu dalyvavo VIII-jame tarptautiniame R. M. Cassadesso pianistų konkurse Klivlande. E. Janulevičiūtė tada užėmė VI vietą ir gavo tūkstančio dolerių premiją. Š. m. liepos 23-24 d. jie įsijungė prie Klivlando esančio Oberlino konservatorijos tarptautiniam pianistų konkursui. Vertintųjų komisija konkurse dalyviams turėjo tik dvi pirmos ir antros vietos premijas. Jos abi teko svečiams iš Vilniaus. Tačiau vertintųjų komisija, matydama vienodai aukštą E. Janulevičiūtės ir J. Karnavičiaus meninį lygį, abi premijas paskelbė pirmosiomis ir jiems išteikė po \$1.750 iš pusiau padalintos abiejų premijų bendros \$3.500 sumos.

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba tik dabar paskelbė šiemetinį Aloyzo Barono novelės konkursą, suvelintą dėl techninių kliūčių bei kitų darbų. Slapyvardžiais pasirašytų novelių su užklijuotame vokelyje pridėtu autoriaus vardu, pavarde ir adresu bus laukiama iki š. m. lapkričio 1 d. Jos siunčiamos šiuo adresu: LRD — novelės konkursas, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA. Valdyba tiki, kad dar užteks laiko novelėms parašyti. Be to, dalyviai gali siųsti ir ankščiau parašytas, bet dar niekur nespausdintas noveles. Jų dydis turi būti apie 20 mašinraščių puslapių su dvigubu tarpu tarp eilučių. Temą laisvai pasirenka konkurso dalyviai. Penkių šimtų dolerių premiją paskirs vertintųjų komisija. Jos mementas — čekiagetis dr. A. Šliažas. Komisija atidarys tik premijuotoms novelėms vokišką su autoriaus vardu, pavarde ir adresu. Nepremijuotų novelių vokiškai nebus atidaromi. Tad komisija prašo pažymėti, kokiu adresu gražinti premijos nelaimėjusias noveles. Konkurso premija bus išteikta Lietuvių rašytojų draugijos literatūros šventėse lapkričio 17 d. Brooklyne, Kultūros židinio salėje. Ten taigpi bus išteikta ir Lietuvių rašytojų draugijos 1989 m. literatūros premija, kuriai do tūkstančius dolerių parūpino JAV lietuvių fondas.

Kultūrinį Australijos lietuvių gyvenimą praturtins šiltai sutiktas kanklininkų ansamblis “Kanklės”. Jį Melbourne įsteigė M. K. Čiurlionis ansamblio kanklininkas Stasys Eimutis, pagamins įvairaus dydžio kankles ir sutelkęs jų savininkus. “Kanklių” ansamblis debiutavo 1988 m. gegužės 31 d. “Dainos sambūrio” vakaronėje. Dabar jis jau yra apilankęs Džilongo ir Kanberos lietuvių, o birželio 10 d. atliko programą ir Adelaidės ramovėnų skyrui surengtame koncerte. “Kanklių” ansambliaus šiam koncerte su jo vadovu Stasiu Eimučiu atstovavo aštuoni kanklininkai — dr. Nijolė Zdanienė, Danutė Brovidanė, Albina Cinienė, Ieva Ariene, Danutė Danienė, Aleksas Brovidanė, Danius Aras ir Aleksas Gabas. Solo dainomis ir duetais įsijungė iš Melbourne atsiėję dainininkai Birutė Kymantienė ir Vincas Danius. Programai vadovavo eilėraščių deklamuojamą pasižymėjus Adelaidės lietuvis Sietynas Kubilius. Sol. B. Kymantienėi akompanavo Adelaidėje gyvenanti pianistė Nemira Masiulytė-Stepleton. “Kanklių” ansamblis palydėjo sol. V. Daniaus atliekamas liaudies dainas ir abiejų solistų duetus. Jis taigpi sudarė muzikinį foną kai kuriems S. Kubiliaus deklamuotiems eilėraščiams. Šiuo gražiu koncertu Adelaidės ramovėnai paminėjo savo veiklos trisdešimt devynerių metų sukaktį. S. Eimučio vadovaujamas “Kanklių” ansamblis žada aplankyti visas didesnes Australijos lietuvių kolonijas.

Dail. Stasio Ušinsko (1905-1974) scenografijos darbų parodą surengė Kauno paveikslų galerija. Velionis yra sukūręs daug scenovaizdžių Lietuvos teatrams, už juos susilaukęs tarptautinio įvertinimo pasaulinėse Paryžiaus parodose. Jis taigpi buvo tapytojas ir vitražistas, laikomas modernaus lietuviškojo vitražo pradininku. Dail. S. Ušinskas pirmas pradėjo kurti veidrodinius ir blokinius vitražus. Kelios dešimtys jo vitražų puošia Lietuvos bažnyčias ir visuomeninius pastatus. Pedagoginį darbą dirbo Kauno meno mokykloje, Vilniaus dailės institute, Kauno politechnikos institute ir Vilniaus inžineriniame statybos institute.

Vilnius vis dar neturi paminklo projekto jį kūruiam Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Gediminui. Pirmojo konkurso projekto paroda, surengta pernai vasarą, susilaukė gausių dalyvių, bet buvo nesėkminga. Vertintųjų komisija nerado nė vieno tinkamo projekto Gediminui įamžinti. Teko skelbti antrąjį projektų konkursą, kurin įsijungė dvigubai mažiau autorių — tik septyniolika. Jų projektų paroda Lietuvos dailės parodų rūmuose Vilniuje buvo atidaryta š. m. rugpjūčio 6 d. Ši kartą vertintųjų komisija antrąjį konkurso daliai atrinko du projektus. Vieno projekto autoriai yra skulptorius Vytautas Košuba (JAV) ir architektas Henrikas Šilgalis, kito — skulptorius Regimantas Midvikis, architektai Adomas Skiesgilas ir Ričardas Kristapavičius. Abiem projektams paskirtos premijos po du tūkstančius rublių, nors ir jie nėra tinkami numatytam paminklui. Galutinis sprendimas bus padarytas antrojo konkurso antroje dalyje, vertintųjų komisijai paskelbus naujas sąlygas.

Adomo Mickevičiaus “Vėlinės”, rež. Jono Vaitkaus pastatytas Vilniaus dramos teatre, šią vasarą lenkai žiūrovai šiltai sutiko ir Varšuvos didžiajame teatre. Rež. J. Vaitkų su jo filmais ir spektakliais į Šiaurės šalių tarptautinį teatrų festivalį buvo pakviestas V. Hožycus teatras Torunės mieste. Festivalyje buvo rodomi rež. J. Vaitkaus filmai “M. K. Čiurlionis”, “Zodiakas”, “Don Žuanas”, jo paties su dramoms studentais sukurti spektakliai “Antosė ir varnėnas”, “Literatūros pamokos”, Antano Škėmos drama “Pabudimas”. Dviem tūkstančiam žiūrovų Varšuvos didžiajame teatre buvo nuvežtos A. Mickevičiaus “Vėlinės”, susilaukusios didelio dėmesio. Mat ji spektaklis pirmą kartą buvo paruoštas už Lenkijos ribų ir atvežtas Varšuvon. Lenkai susikaupe stebėjo tris valandas trukusį “Vėlinių” spektaklį lietuvių kalba ir rež. J. Vaitkaus darbą sutiko ovacijomis. Mat jo režisūroje, dail. Jono Arčiausko scenografijoje ir kompozitoriaus Algirdo Martinaičio muzikoje netrūko nuorodų į sibirinius trėmimus, mirties stovyklas. Lenkai žiūrovai žinojo, kad Lietuva siekia nepriklausomybės, kad jos miestuose važinėja savo vikšrais triukšmą keliantys sovietų tankai.

Kaune atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas antruosius mokslo metus pradėjo rugsėjo 3 d. Pagrindinis dėmesys teko senato narių atlydeto naujo rektorius įvesdinimui. Juo Kaune ir Čikagoje tuo pačiu metu įvykusiam posėdyje buvo išrinktas Kalifornijos universiteto Los Angeles mieste informatikos prof. dr. Algridas Avizienis, sukūręs naujos rūšies kompiuterį erdvėlaiviams ir raketoms. Jis yra gimęs Kaune 1932 m. liepos 8 d., i JAV atvykęs 1950 m. Įvadiniame žodyje rektorius prof. dr. A. Avizienis pabrėžė, kad Vytauto Didžiojo universitetui reikės įgyti ypatingas savybes, randamas Sorbonos ir Kalifornijos universitetuose. Tik tada bus galima tapti pilnateisiu nariu laisvųjų pasaulio universitetų šeimoje. Rektorius prof. dr. A. Avizienis žadėjo vadovauti akademines laisvės principu, garantuojančių pasaulėžiūros bei sąžinės laisvę dėsytotojams ir studentams. Naujuosius mokslo metus pradėjo šeši Vytauto Didžiojo universiteto fakultetai: humanitarinių mokslų, ekonomikos, biologijos, fizikos-matematikos, informatikos ir teologijos-filosofijos. Dėsytotojai įsijungė į JAV atvykę profesoriai dr. Kestutis Skrupskelis, dr. Liucija Baškauskaitė ir iš Romos atvykęs mons. dr. Vytautas Kazlauskas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 3/4 %

IMA UŽ:

Asmenines paskolas	nuo	13 3/4 %
Sutarties paskolas	nuo	13 3/4 %
Nekiln. turto paskolas:		
Su nekeičiamu nuosimčiu		
1 metų		13 1/2 %
2 metų		13 1/2 %
3 metų		13 1/2 %
Su keičiamu nuosimčiu		
1, 2 ir 3 metų		13 %
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.		

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 • Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ŠKYSRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

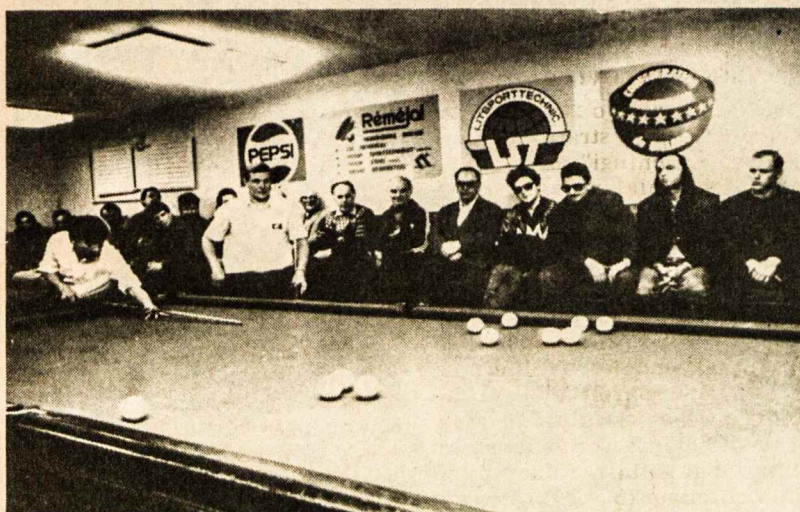
Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Iš 1989 metų Lietuvos biliardo čempionato baigėms

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

"Iš Lietuvos į Seton Hall..."

"New York Times-Sports" 1990 m. rugpjūčio 27 d. laidoje Clifton Brown rašo ilgą straipsnį apie 19-metį Lietuvos jaunąjį Artūrą Karnišovą, kuris mokosi Seton Hall universitete ir jame žaidžia krepšinį. Keletas minčių iš straipsnio.

"Žaisti Amerikoje man buvo sapnas", – sako Artūras. – "Kai aš buvau dar mažas, žaisdamas krepšinį sakydavau, jeigu pataikysiu į krepšį, važiuosiu į Ameriką, o jeigu ne – nevažiuosiu. Visuomet įsivedavau... ir tas mano sapnas šiandien išsipildė..."

Prieš dvejus metus Artūras nekalbėjo angliškai. Nieko nebuvo girdėjęs apie Seton Hall universitetą. Gyveno Vilniuje, Lietuvoje, toli nuo Amerikos geografiškai ir kultūriškai. Šiandien, kaip straipsnio autorius sako, Karnišovas išgyvena sapną, turėdamas galimybę žaisti krepšinį Amerikoje.

Karnišovas, vienintelis lietuvis, jau užsirekomendavęs kaip stipri jėga Seton Hall universitete. Būdamas 17 metų amžiaus, jau žaidė Vilniaus "Statyboje" ir su šia komanda nemažai įgijo tarptautinio patyrimo krepšinį. Seton Hall universiteto treneris P. J. Carlesimo tikisi, kad A. Karnišovas bus vienas geriausių krepšininčių universiteto lygoje. Jis yra europietiško stiliaus žaidėjas, labai pasitinkintis žaidžiant toliau nuo lentų, yra taiklus tritaškių metėjas, galįs žaisti abejuose puolėjų pozicijose. Juo galima pasitikėti, nes jis yra labai potencialus.

Straipsnio autoriaus užklaustas, kaip dažnai skiriama stipendija sportininkui, kurio treneris nėra asmeniškai matęs žaidžiant, Carlesimo atsakė, kad miela ji būtų jaunui stebėjus septynis kurtus, tačiau aplinkybės tai neleidžia. Jis yra matęs vaizduojant ir galvoja, kad jo kredencialai esą stiprūs...

1989 m. lapkritį, Vilniaus "Statybai" atvykus draugiškoms rungtynėms su JAV universiteto komandomis, Karnišovas paliko Ameriką, ir nuo to laiko prasidėjo jo naujas gyvenimas.

Knygų rėyklė "SAMOGITIA"
mėniškai įrašo knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416) 625-2412

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVĖTI DRABUŽIAI, avalynė, būtina daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. MUITO NĖRA. Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI – receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. MUITO NĖRA.

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica – \$84. MUITO NĖRA.

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausiu būdu jūsų giminėms. Tvarkomi PALIKIMAI. Pigiai perkami nauji AUTOMOBILIAI. DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Pardudame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAX, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-ju metų GARANTIJĄ siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ – atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Ištaiga veikia kasdiena 9 v.r.-5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.-2 v.p.p. 1-312-436-7772

Billardas

Lietuvoje sparčiai ir planingai ruošiamasi IV-sioms pasaulio lietuvių sporto žaidynėms, kurios vyks 1991 m. liepos 27 – rugpjūčio 4 d. įvairiuose Lietuvos miestuose. Sporto federacijos jau užmezgė ryšį su išsvijus sportininkais. Nesenai yra gautas Lietuvos biliardo federacijos prezidento Vido Končiaus laiškas, rašytas Toronto LSK "Vyčio" pirmininkui Rimantui Sondai:

"Lietuvos biliardo federacijos vardu sveikiname Kanadoje gyvenančius ir žaidžiančius biliardą lietuvius. Džiaugiamės, kad "Vyčio" sporto klube yra biliardo mėgėjų ir net šeši iš jų ruošiasi dalyvauti Pasaulio lietuvių žaidynėse. Lietuvoje, lyginant su kitomis sporto šakomis, biliardas yra mėgstamas. Ir tik dabar, biliardą pripažinus kaip sporto šaką, jis atskleidžia savo grožį. Vyksta įvairūs turnyrai, Lietuvos čempionatai, dalyvaujame turnyruose ir svetur. Mūsų lygis? Sovietų Sąjungoje vykusiuose dviejose turnyruose (kaip čempionatuose) buvo užimtos tokios vietos: I ir VIII, IV ir VIII. Žaidimo sąlygos – nelabai kokios. Inventorius – taip pat. Bet entuziazmo nemažai.

Šm. lapkričio mėnesį pasibaigs pirmas Lietuvos istorijoje komandinis biliardo čempionatas. Galime surengti mačą: 1990 metų Lietuvos čempionas – "Vyčio" komanda. Populiariausi žaidimai: amerikoniškoji piramidė. Tą apsprendžia inventorius.

Lietuvos biliardo federacija gana įtemptai ruošiasi Pasaulio lietuvių žaidynių biliardo turnyrai, kurį numatoma surengti Panevėžyje. Jau sudarytas 15 žmonių orgkomitetas, kuriam vadovauja Panevėžio miesto burmistrė G. Lukoševičiūtė. Jau įvyko pirmasis posėdis. Sekantis orgkomiteto posėdis – rugsėjo mėnesį. Mes numatėme priimti ne tik biliardistus – žaidėjus, bet ir svečius. Išlaidas, susijusias su transportu, nakvyne, maitinimu sportininkams, treneriams ir visiems kviestiems svečiams mes apmokėsime. Taigi – biliardistų ir svečių laukiamie Panevėžyje 1991 metais... Lietuvos biliardo federacijos vardu mes tiesiame draugystės ir bendradarbiavimo ranką "Vyčio" klubui".

Skautų veikla

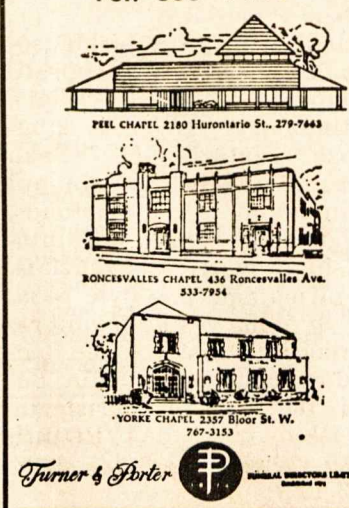
Rugsėjo 14-15 d.d. skautininkų-kijų ir vadovų-vių suvažiavime, kuris vyko Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, dalyvavo LSS-gos pirmininkas v.s. F. Šakalys iš Lietuvos, s. N. Ramanaukas iš Australijos, iš Toronto – v.s. M. Vasiliauskiene, s. R. Žilinskienė, s. V. Senžikas, v.s. F. Mockus ir v.s. Baltakienė su vadovėm iš Hamiltono. Daugiausia dalyvių buvo iš Čikagos ir kitų Amerikos vietovių, viso – 117. Vyko bendros ir atskirų sąskų konferencijos. Buvo pristatyti kandidatai į LSS-gos vadovybę. Taip pat prisimintas a.a. v.s. fl. B. Kvilyks. Paskaitą psichologijos tema skaitė s. dr. Zita Černiauskaitė-Rabar. Įdomiai kalbėjo advokatas Žumbakis, kaip padėti Lietuvai ir saugotis visokių agitatorių, kurie dirba Maskvai. Abu paskaitininkai atsakinėjo į klausimus. V.s. Č. Kiliulis kalbėjo apie miško ženklą (Gilvelio) kursų, kuriuos galima praveisti ir lietuvių kalba, tik reikia iš anksto registruotis ir sudaryti 4 skilčių po 7 asmenis. Šeštadienį vyko puikus lauzavedžių pravažavimas lauzas. V.s. kun. J. Vaišnys, SJ, kėlė mintį dėl dvasios vadovų pareigų, primindamas, kad jis jų negali tinkamai atlikti dėl per mažo bendradarbiavimo su vienetais. Kvietė daugiau bendradarbiauti. Sekmadienį kun. J. Vaišnys, SJ, atnašavo Mišias. Suvažiavimo užbaigimas buvo 3 v.p.p. Buvo sugiedota "Lietuva brangi", "Atgimė tėvynė" ir "Ateina naktis". M.

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius	10 1/4 % už 6 mėnesių term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius	10 1/4 % už 2 m. term. indėlius
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius	11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.	11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.	9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 1/2 % už taupymo sąskaitą	9 1/2 % kasd. pal. sąsk. virš 10,000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:

už asmenines paskolas nuo 13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų	13 1/2 %
2 metų	13 1/2 %
3 metų	13 1/2 % (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų 13 % (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 78 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonai (Toronto linijos):
416-773-6480, 416-773-3779
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

A+ GRAŽINAI BALSINEI

mirus,

jos vyrui VYTAUTUI BALSUI reiškiamė nuoširdžią užuojautą –

A. ir J. Dragašiai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

52 liberalų daugumos. Tai buvo perspėjimas liberalams senatoriams netrukdyti konservatorių vyriausybės darbo, nes ji remiasi 1988 m. lapkričio 21 d. parlamentan išrinkta atstovų dauguma. Tuos pankstintus rinkimus tada taip pat atnešė liberalų senatorių dauguma, atsisakiusi patvirtinti ministerio pirm. B. Mulronio su JAV prez. R. Reaganu pasirašytą laisvos prekybos sutartį, jau priimtą kanadiečių išrinktų parlamentarų. Opozicijai vadovavęs liberalų vadas J. Turneris su liberalų senatorių parama išsikovojė naujus parlamento rinkimus. Viešosios nuomonės ty-
rėjai tada jam pranašavo beveik garantuotą laimėjimą. Tačiau ir šiuo rinkimus su 169 atstovais vėl laimėjo ministerio pirm. B. Mulronio konservatoriai, liberalus palikę su 83 atstovais, NDP socialistus – su 43. Ministeris pirm. B. Mulrony sudarė naują vyriausybę su 33 atstovų dauguma kanadiečių išrinktame parlamente.

Sumažintos liberalų senatorių daugumos vadas A. MacEachenas vėl nutarė pasinaudoti panašia taktika, škart visiškai atmesdamas rinktų parlamento narių jau priimtą GST prekių ir paslaugų 7% mokesčio įstatymą. A. MacEachenas ir liberalų vadą J. Chretieną dabar pralenkė paskutini savo korta ministeris pirm. B. Mulrony. Ta korta – 26-sis paragrafas Britų Š. Amerikos akte, leidžiantis padidinti Kanados senatą keturiais ar net aštuoniasdešimties, kai paskirto senato nariai pradeda nesiskaityti su išrinkto parlamento sprendimais. Tokiu atveju senatorių skaičiaus padidimui reikia gauti dabartinės karalienės Elzbiotos sutikimą. Be to, padidinimas negali peržengti Kanados senatui nustatytos didžiausios 112 senatorių ribos.

Ministeris pirm. B. Mulrony, pasinaudodamas karalienės Elzbiotos sutikimu, paskelbė dar aštuonis senatorius, konservatorių skaičių senatė padidindamas iki 54, liberalus palikdamas su 52 senatoriais, kitas grupes – su šešiais. Liberalų senatorių vadą A. MacEachenas dabar atidėjo staiga padidinto senato posėdžius, turėjusius visiškai atmesti parlamento priimtą GST prekių ir paslaugų 7% mokesčio įstatymą. Iš tikrųjų 54 konservatorių senatė ministeriui pirm. B. Mulroniui dar neužtikrina GST įstatymo patvirtinimo, nes 112 vietų senatė patvirtinimui reikia 57 balsų, o konservatoriai turi tik 54. Jiems reikės trijų balsų iš šešių senatorių turinčių kitų grupių, o A. MacEachenui, norinčiam panaikinti GST įstatymą, reikės net penkių tos grupės balsų. Atrodo, dėl senato gali prasidėti ilgai trunkanti kova. A. MacEacheno liberalus senatė gundo didelė kanadiečių opozicija prieš GST įstatymą, žiauriai kritęs ministerio pirm. B. Mulronio ir jo konservatorių populiarumas. Dienraščiai "The Toronto Star" ir "The Toronto Sun", atstriai kritikuojantys GST įstatymą ir puolantys ministerį pirm. B. Mulronį, primena skaitytojams, kad parlamento rinkimus laimėjusios vyriausybės darbo neturi teisės trukdyti nerenkamo senato nariai.

V. Kst.

SKAITYTOJAI PASISAKO

VLIKO ATSTOVO ŽODIS

1990 m. rugpjūčio 28 d. "TŽ" A. Lembergas savo straipsniu "Susikaupę ir vieningi" gana objektyviai ir išsamiai nušvietė Europos lietuvių studijų savaitės "darbus ir nuotaikas". Tenka jam dėl to nuoširdžiai padėkoti. Turiu tik vieną apgailestavimą – autorius nerado progos paminėti, kas ten savaitės pabaigoje buvo pasakyta dėl dr. V. Bieliausko neigiamų pareiškimų VLIKO atžvilgiu, nors straipsnio autoriaus šis sakinytas vertas dėmesio: "Būtų labai gaila, jei daugybė jo (dr. V. Bieliausko – T.B.) įvalgių ir reikšmingų minčių nustelbtų vienas radikalus, bet tikrai gincytinas pasiūlymas: jau dabar sustabdyti VLIKO veiklą".

Man, VLIKO atstovui šioje savaitėje, buvo leista per iškilmingą savaitės uždarymą (Studijų savaitės įvertinimo metu) dr. V. Bieliauskui atsakyti. Čia pridėtu tą savo atsakymą.

Po vienos "laikrodinės" rimtos paskaitos dėl moderatoriaus nenoro pratęsti sesijos laiką keliom minutėm, negavęs kartu su antru VLIKO atstovu Eugenijum Bartkumi progos atsakyti į VLIKui padarytus nuvertinimus ir pasiūlymus "likviduoti" ar "uždaryti", o jo pinigų perduoti prelegento vadovaujamam fondui, noriu gerbiamaus savaitės dalyvių prašyti, kad buvusius tokius pasiūlymus priimtume kaip "linksma" pobūdžio arba anekdotinius bei ne-realistinius troškimus...

Nesuprantu, koks galas vertė tokius siūlymus iš JAV vežti į Šveicariją ir juos paberti šioje studijų savaitėje? Mums, VLIKO atstovams, teko skristi 4430 mylių arba 7129 km, kad turėtume netikėtą progą juos čia išgirsti.

Kai ant kiško uodegos nukrito kadise vienas lapelis, dangus negrįvo, nors kiškas plačiai apie tai skelbė...

Kai viena iš 15-ks vlikinė organizacija, kuriai priklausio prelegentas nusilpo (o dėl to labai gaila, nes kiekviena patriotinė organizacija yra svarbi!) ir ji gali iš VLIKO pasitraukti, tai dar nereikia, kad VLIKas turėtų gauti likvidacijos nuosprendį.

Nesuprantu, dėl kokie tautinio solidarumo, kuris yra Bendruomenės pagrindas, vienos garbin-
gos organizacijos vadovas norėtų iš lietuviško gyvenimo ir veiklos

išjungti kitą organizaciją arba jų sambūrį.

VLIKas nuo 1943 m. yra daug padaręs. Nėra kada apie tai kalbėti. VLIKas turi visuomenės pasitikėjimą. Tai rodo ir aukų jo darbams remti nuolatinis didėjimas.

Tai, prašyčiau p. PLB pirminką nelaikyti VLIKO artimos "mirties" ir į savo biudžetą VLIKo pinigų dar neįtraukti...

Siūlau pirminkui privačiai, o dabar kartoju ir viešai, nesustoti pusiaukelyje siekiant veiksmų darbų konsolidacijos. Nors ne viskas pavyko III.31 ir IV.1 pasitarimuose (ten taip pat dalyvavau!), bet pradžia, nors ne visai sėkminga, – padaryta. Po ilgesnių pasitarimų ir derybų darbų suderinimas gali būti pasiektas. To iš mūsų laukia brangi tėvynė Lietuva, kuri buvo, yra ir bus mūsų visų darbų žvaigždė.

Teodoras Blinstrubas,

VLIKO atstovas

VOKIETĖ LANKSĖ LIETUVOJE

Š. m. rugpjūtyje, drauge su 42 asmenimis, lankiausi Lietuvoje. Besirušdama šiai kelionei, skaičiau leidinį apie arkivyskupą Teofilij Matulionį. Man ji parūpino kun. dr. Konstantinas Gulbinas. Tas leidinys man buvo didelė pagalba – jis padėjo man geriau pažinti religinę bei eklezinę būklę Baltijos respublikose praityje ir dabartyje. Dėkoju už tos knygos išleidimą ir linkiu, kad ji kuo plačiausiai pasklistų vokiškai kalbančiuose kraštuose.

Red. pastaba. Laiško autorės minimas leidinys yra monografija "Erzbischof Teofilius Matulionis" – vokiškoji laida, paruosta kun. dr. K. Gulbino, kapucino, pagal lietuvišką laidą "Nemarus mirtingasis".

Lietuvos fotografijų paroda

Š. m. rugsėjo 30 d. Prisikėlimo parapijos parodų salėje teko matyti Sauliaus Paukščio fotografijų parodą.

Saulius gimė 1964 m. Vilniuje, domėjosi fotografija dar gimnazijoje ir vėliau studijuodamas Kauno politechnikos institute, kurį baigęs gavo inžinieriaus diplomą. Padirbėjęs kaip inžinierius vos vienerius metus, perėjo prie fotografijų meno. Šiuo metu Vilniaus dailės akademijos fotografas.

Parodų salėje buvo iškabintos fotografijos, o ant stalo dar gulėjo nemažas jo darbų pasirinkimas. Fotografijose vyrauja Lietuvos gamtos vaizdai ir Vilniaus bei Kauno žymesnės pastatų: katedros, pilys, Trijų kryžių kalnas, atstatyti Stalino laikais sunaikinti religiniai bei tautiniai paminklai, Jurgaičių kryžių kalnas, Kretingos liurdas, Merkinė, Liškiava, senas kryžius Žūkijoje ir kiti vaizdai.

Fotografijos juoda-balta, maždaug 35x45 mm formato ir skirtingos vaizdavimo būdu. Įdomūs seni bei naujai atgavinti atbūdančios Lietuvos vaizdai džiugino žiūrovus.

Stangis.

Eimantas Pivorūnas, Čiurlionio meno mokyklos studentas, Sauliaus Paukščio fotografijų parodą papildė labai įdomių grafikos ciklu, pavadintu "Pradžia" su simboliškai mintimi, kad okupacijų sudaužytą Lietuvą reikia vėl iš atskirų gabalų sudėlioti. Kruopštūs pieštukai darbai atvirų kompozicijų balanse kalba apie septyniolikmečio Eimanto talentą. S.

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES I

BALTIJOS VALSTYBES

- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME

220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS

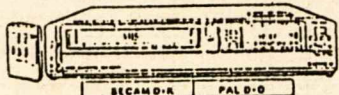
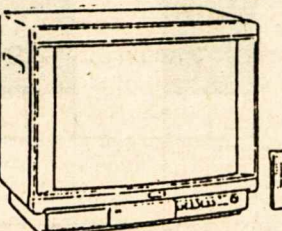
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE

SONY

NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

AUDRA
Travel
CORPORATION

SAVAITĖ EGZOTIŠKOJE

MEKSIKOJE

(Club Maeva – Manzanillo)

1991 m. vasario 18-25 d.d.

su Lietuvos gražuolėmis:

Miss LIETUVA ir Miss GRACIJA – Greta Bardavelyte,

Miss PUBLIKA ir Miss ELEGANCIJA – Jūratė Kunevičiūtė,

Miss FOTO – Jūratė Gužytė

Kaina – \$1139 kan. asmeniui (po du viename kambaryje). Valstybiniai mokesčiai ir patarnavimai ekstra \$180 kan. asmeniui.

(Kelionės kainą įskaityta: skridimai lėktuvu iš Toronto į Manzanillo ir atgal. Pervežimai tarp orauosčio ir viešbučio. Maistas 3 kartus per dieną, pasirenkant restoranus. Visi gėrimai – vynas, alus bei kokteilai. Įvairūs vandens sportai ir jų pamokos (įskaitant vandens slidinėjimą, buriavimą, keliones valtimis). Teniso klubas, teniso klubas, jodinėjimas arkliais, tinklinis, krepšinis, aerobikos pratimai sausumoje ir vandeny, šokių pamokos, ispanų kalbos pamokos, kiekvienos dienos bei vakaro pramogų programos, pastovios paslaugos.

Lietuvos garbei bus rengiamas

LIETUVIŠKAS PRAMOGINIS VAKARAS,

kurio programą ruoš ir atliks visos trys Lietuvos gražuolės kartu su lietuviais, kurie vyks į šią linksma daug pramogų žadančią kelionę. Tad kviečiame lietuvių ir Lietuvos vardą garsinti šiuo gražių poilsio ir pramogų keliu.

Kadangi šis klubas labai populiarus ir vietų skaičius ribotas, prašome šiai kelionei užsiregistruoti iki rugsėjo 24 d. Rankpinigiai – \$250. Kelionei iš Toronto vadovaus Andrius

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo

bei pardavimo

bendrovės atstovė

verslo 769-3300

namų 769-1835

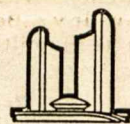
- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,

Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus

geresnei savo atečiai

Toronto miestas

Svarbus pranešimas

Toronto mieste atmatos
nebus išvežamos

Padėkos dieną spalio 8, pirmadienį.

Reguliarus pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas spalio 11, ketvirtadienį.

Mėlynų dėžių išvežimas bus atliktas spalio 10, trečiadienį.

Padėkite išlaikyti Toronto miestą švarų, išnešdami atmatas išvežimo dieną. Niekados nedėkite sudaužytų stiklų arba kitų aštrių daiktų į plastikinius atmatų maišus. Prašome nenaudoti plastikinių parduotuvių maišų, kaip šiukšlių maišus.

Nicholas Vardin, P. Eng.,

miesto inžinierius ir viešųjų darbų viršininkas

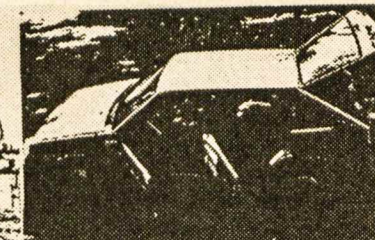
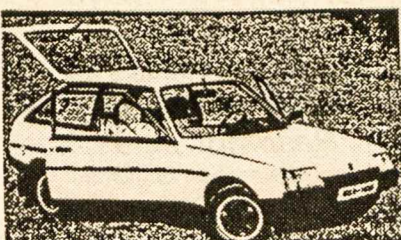
JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite

automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:

Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADACANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8

Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

(įstaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2

Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio

bylas ir testamentus

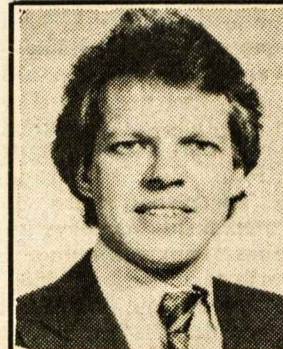
3425 Dundas St. W., Suite 200

Telefonas

prie Windermere Ave.

(įstaigos (416) 763-3362

Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited

1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

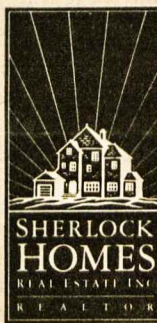
Namų pirkimo ir pardavimo atstovas

Toronto ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3

Fax 534-8953

RE/MAX

west realty inc., realtor

an independent member broker

Juozas (Joseph)

Norkus

namų pirkimo ir

pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west

toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

Century 21

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER

INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniai – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

TORONTONT

Anapilio žinios

— Sutvirtinimo sakramenta mūsų šventovėje priėmė: Vida Bacevičiūtė, Aidas Batūra, Vytas Mokus, Vytas Kuncaitis, Tomas Pajausis, Indrė Sakutė, Venesa Staškevičiūtė, Rūta Tumosaite, Rasuolė Tumosaite, Audra Valadkaitė, Judita Virkutytė, Valdas Valinčius ir Vitas Valinčius.

— Rugšėjo 26 d. palaidota a.a. Emilija Aleksienė, 85 m. amžiaus.

— Kviečiamas jaunimas ir vidurinio amžiaus asmenys į jaunimo chorą. Susirinkimas bus naujoje Anapilio parodų salėje spalio 7, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių.

— Lietuvoje, Kaišiadorių vyskupijoje, pradėdama kankinio arkiv. Teofiliaus Matulionio beatifikacijos byla. Ta proga, prel. P. Gaidos iniciatyva, yra išleisti paveikslėliai su malda. Prašome tų paveikslėlių pasiimti prie šventovės durų ir melsti Visagali Dievą, kad Lietuva greit susilauktų naujo šventojų paskelbimo.

— Aukų "Caritas": \$100 — E. Juzėnienė; Gyvybės Lietuvai vajai: \$200 — B. E. Liškauskai; Šv. Jono liet. kapinėms: \$100 — E. Bersėnienė.

— Mišios spalio 7, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Baliūnus, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Oną Paznėkaitę.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukų: \$200 — A. Diržys; \$100 — Nina Preibienė a.a. tėvelio Balio Šaltmirono 29 metų proga, S. Dicum, S. Kryževičius, B. Z. Tumosa. Iš viso statybos fonde yra \$181,041. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Priskėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 170 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Kazimieras Ambrasas, Meilė Bubelienė, Pranas Bubelis, Sąjūdžio narys nuo 1988 m., Valentinas, Lilija Ilgūnaitė iš Kauno; Danutė Radiševska iš Klaipėdos; Milda Neimanienė iš Čikagos; Audrius Sakalauskas, Lietuvos užsienio prekybos susivienijimo atstovas. Su svečiais supažindino ir pranešimus atliko LN valdybos narė Kristina Dambaraite-Janowicz.

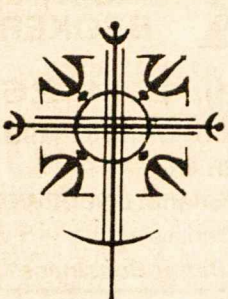
— Lietuvių namų ligonių lankytojai renkami pasitarimui spalio 10 d., trečiadienį, 7.30 v.v. Žinančiai apie sergančius ar kitokios pagalbos reikalingus tautiečius prašomi dalyvauti šiame pasitarime arba pranešti V. Kulnui, tel. 769-1266.

— Naujas LN narys — Kazimieras Čepaitis, sumokėjęs nario įnašą \$100.

— Lietuvių namuose yra palikti vyriškas palatas ir moteriškas lietai. Skambinti LN vedėjui Teodorui Stanuliui tel. 532-3311.

Lietuvių slaugos namų reikams aptarti susirinkimas įvyko š.m. rugsėjo 27 d. Lietuvių namų patalpose. Šių namų statybos procesas gerokai pastumtas į priekį. Per dideles pastangas, išpildžius tam tikras Ontario valdžios nustatytas sąlygas, jau gautas leidimas jų statybai. Susirinkimo metu, dalyvaujant Toronto lietuvių organizacijų atstovams, įsteigtas lėšų telkimo komitetas, kurį sudaro: pirm. R. Strimaitis, vicepirm. sekr. dr. G. Ginčauskaitė, nariai: L. Balsienė, N. Budrienė, H. Stepaitis, A. Sungailienė, dr. R. Zabieliuskas. Taip pat susirinkimas priėmė Labdaros fondo Lietuvių slaugos namų komiteto atsisaukimą į visus Ontario provincijos lietuvius. Jis bus paskelbtas mūsų spaudoje.

Lietuvių slaugos namų informacija

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucius kitus"

Sudbury, Ontario

Priskėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda ir Mišios penktadienį, 7 v.v. Išpažinėjų klausoma prieš Mišias. Kadangi kunigai dalyvauja diecezijos kunigų seminare, kuris baigiasi tik penktadienį po pietų, Šv. Komunija bus išvežiota ligoniams šeštadienį. Šis šeštadienis yra mėnesio pirmasis. Gyvojo rožinio draugija renkasi rožinio kalbėjimui 10.30 v.r., o 11 v. Šv. Mišios. Vilniaus rūmuose Mišios pensininkams — 5 v.p.p.

— Šv. Pranciškaus asyžiečio šventė bus švenčiama šį ketvirtadienį, spalio 4 d. Parapijos Trečiojo ordino kongregacija šią šventę švęs iškilmingai su Mišiomis, kurių metu giedos parapijos choras. Šį ketvirtadienį, 7 v.v. Mišių metu bus pašventinta nauja kongregacijos vėliava. Po Mišių visi dalyviai bus kviečiami į parodų salę kavutei, užkandžiams ir trumpai programai apie Šv. Pranciškų ir dabartines pranciškonų istorines vietas.

— Ruošiasi tuoktis Janette Campbell su Ted Morandin; Stanislovas A. Stončius su Laima I. Lukavičiute (Hamilton).

— Susituokė Rasa Kiškūnaitė ir Victor Severino.

— Pakrikštyta Magdalena-Sarah-Rebecca, Viktoro ir Jayne Kulikauskų dukrelė.

— Rugšėjo 27 palaidotas a.a. Balys Druikas, 85 m.

— Spalio mėnuo yra skirtas Marijos garbinimui rožiniu, kuris mūsų šventovėje kalbamas kiekvieną dieną prieš 8 v. Mišias, o sekmadieniais prieš 11.30 v. Mišias.

— Kun. F. Jucevičius, teologijos daktaras ir filosofijos magistras, Montrealio diecezijos iššęs į pensiją, apsigyveno mūsų vienuolyne. Pamokslus jis sakys pirmą mėnesio sekmadieniais ir prisidės prie pastoracijos darbo.

— Parapijai aukų: \$1,200 — R. J. B., \$500 — L. Kirkilis, \$150 — M. R. Rusina, \$120 — E. A. Ripkevičai, \$110 — V. J. Kulikauskai, \$100 — A. J. Bušinskai, St. Račickienė, B. S. Ulozai, E. Walenciej, Pr. Žukas, V. M. Vaitkevičiai, \$50 — J. J. Kulikauskai, J. A. Leliai; Vyskupo fondui: \$50 — P. Skablauskas; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: \$100 — V. Gumauskas; Klierikų fondui: \$200 — E. Simaitienė, \$100 — M. S. Gudaitis, \$50 — A. I. Jurevičiai.

— Mišios spalio 7, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Dervinių šeimos mirusius, 9.20 v. už a.a. Povilą ir Mariją Kevežius, 10.15 v.r. — už a.a. Aušrą ir Sapjionius, už a.a. Mariją Kevežienę, padėkos intencija, 11.30 v.r. — prašant Lietuvai laisvės.

KLK moterų draugijos skyrių atstovų suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 17-18 d.d. Toronte, Priskėlimo parapijos parodų salėje. Suvažiavime dalyvauti kviečiamos ir visos draugijos narės. Centro valdyba

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė, lydimą dr. Onos ir Jono Gustainių, lankėsi "Tėviškos žiburiose" ir domėjosi laikraščio leidyba. Jos rečitalis Toronto ir apylinkių lietuviams buvo retesnė dvasinė atgaiva. Rugšėjo 28 d. viešnia atskleidė prieš 50 m. mirusį poetą Oskarą Milašį, meistrišku žodžiu supindama jo asmenybės ir kūrybos bruožus. Rugšėjo 30 d. literatūrinėje popietėje ji supažindino save, paskyrusią visą gyvenimą teatrui ir literatūrai. Meninis žodis ir improvizacija jautriai palietė 400 klausytojų auditoriją. Abu pasirodymai įvyko Priskėlimo parapijos patalpose ir buvo surengti KLK moterų dr. jos tos parapijos skyriaus ir "Caritas" šalpos fondo. (Plačiau kt. nr.) S.

Metinė Lietuvos kankinių parapijos šventė — atšaidai rugsėjo 30, sekmadienį, buvo labai gausi dalyviais. Prieš 11 v.r. Mišias įvyko religinis koncertas, kurio programą atliko sol. M. Bizinkauskaitė-Bildienė, sol. S. Žiemelytė, sol. R. Paulionis, fletistas T. Regina, sol. R. Strimaitis. Visiems vargonais akompanavo muz. J. Govečas. A.a. kun. P. Ažubalio bronzinį bareljefą, sukurta skulpt. I. Raškevičienės, šventovės prieangyje atidengė — dedikavo vysk. P. Baltakis. Koncelebracinės Mišias atnaušo, Sutvirtinimo sakramentą teikė ir pamokslą pasakė taip pat vysk. P. Baltakis, asistuojamas 3 kunigų. Sutvirtinamųjų buvo — 6 berniukai, 7 mergaitės. Tradicinė procesija dėl lietingo oro įvyko šventovės viduje. Akademine šventės dalis įvyko Anapilio salėje. Pagrindinę kalbą apie velionį kun. P. Ažubalį jo dešimtyjų mirties metinių proga pa-

Vilniaus operos ir baleto teatro vyriausio direktoriaus ir žymaus solisto VIRGILIJAUS NOREIKOS ir jo akompaniatoriaus pianisto POVILO JARAMINO

KONCERTAS

š. m. spalio 14, sekmadienį, 3.30 v. p. p.,

Toronto universiteto muzikos fakulteto Edward Johnson pastate, WALTER SALĖJE, 80 Queen's Park Crescent (už McLaughlin planetariumo).

Įėjimas — \$15 asmeniui. Bilietai užsakymus priima J. Vingilienė tel. 233-8108.

Dalis pajamų — PAGALBOS LIETUVAI VAJUI.

Rengėjai — VNK komitetas Toronte

Kiti sol. V. Noreikos koncertai Kanadoje:

LONDONE spalio 18, ketvirtadienį, tel. (519)657-5258 — rengia L. Eimanto vardo lietuvių mokykla

HAMILTONE spalio 21, sekmadienį, tel. (416)529-8593 — rengia Hamiltono Pensininkų klubas

MONTREALYJE: spalio 28, sekmadienį; tel. (514)722-3545 — rengia Ansamblių iš Lietuvos

koncertams rengti komitetas.

75 m. "DIRVOS" sukaktuvinis minėjimas-koncertas,

įvyks š.m. spalio 14, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namų, Karaliaus Mindaugo menėje.

Programoje: St. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Vašingtone ir prie Šv. Sosto, Irena Kriaučeliūnienė iš Čikagos, sol. Regina Žymantaitė-Peters, sol. Eugenio Fernandi, pianistas — William Vendice.

Po koncerto kava ir pyragai. Vietos numeruotos. Įėjimas — \$9. Bilietai platinami sekmadieniais Toronto Lietuvių namuose, pas Aldoną Jankaitienę tel. 762-9183, Vytautą Matulevičių tel. 247-9710 ir Hamiltono G. Breichmanienę tel. 1(416)627-1420.

Susipažinimo vakariene

po koncerto LN Gedimino pilies menėje. Kaina — \$15.

"Dirvos" rėmėjų sukaktuvinis komitetas

1990 m. spalio 20, šeštadienį, 12.30 v.p.p., The Old Mill restorane, 21 Old Mill Road, Toronto, Brule "A" banketų salėje ruošiamas metinis

BALTIEČIŲ MOTERŲ suejimas — "Luncheon".

Pagrindinis kalbėtojas — Jesse Flis, MP, komiteto Kanados parlamentari baltiečiams, vicepirmininkas ir liberalų kritikas užsienio politikai.

Karšti priešpiečiai. Kaina — \$27. Bilietai gaunami paskambinus tel. 241-6969 arba 253-0410.

sakė jo įpėdinis klebonas kun. J. Staškus. Po vaišių buvo rodomas A. Jagėlos prieš 10 metų pagamintas dokumentinis filmas iš a.a. kun. P. Ažubalio laidotuvių. Kun. P. Ažubalio stipendijų fondo atstovas V. Dauginis Anapilio sodybai įteikė velionies portretą, sukurta dail. Z. Žilinsko. Šiai iškilmės daliai vadovavo parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus. Platesnis aprašymas — kitame "TŽ" nr. DI.

Žurnalas "Katalikų pasaulis" siuntinėjamas į visas Europos šalis prenumeratoriams, įmokėjusiems \$29 JAV ekvivalentą Lietuvių sielovados centrams vienu iš šių adresų: Prel. Algimantas Bartkus, 20 Via Casalmoferrato, 00182 Roma, Italia; Prel. Jonas Petrošius, 7 Rue des Lions, 75004 Paris, France; Prel. Antanas Bunga, Augsburgstr. 7, D-8940 Memmingen, Deutschland; Marian Fathers, 21 The Oval, London E2 9DT, England. Į JAV, Kanadą, Pietų Ameriką šalis ir Australiją "Katalikų pasaulis" siuntinėjamas oro paštu skaitytajoms, nusisutusioms \$48 JAV ekvivalentą šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 10711, USA. Apie padarytas įmokas pranešti šiuo adresu: "Katalikų pasaulis", Pylimo 27, 232001 Vilnius, Lithuania.

A. a. Almos Staniūnienės (Fox River Grove, JAV) atminimui Juozas ir Vanda Jasinevičiai "Caritas" aukų \$50.

A. a. Stasio Jonaičio atminimui vietoje gėlių A. Marcis "Tėviškos žiburiams" aukų \$40.

Toronto Priskėlimo parapijos kredito kooperatyvui reikalingas tarnautojas-ja

pilnam darbo laikui. Skambinti tel. 532-3400. Vedėjas

PADĖKA

Turėdamas per 40 metų vaistinę, aš patyriau daug šilumos ir draugiškumo iš jūsų, mieli mano klientai lietuvių. Jūsų nuoširdumas skatino mane taip ilgai dirbti. Dabar išėjus į pensiją, nuoširdžiai dėkoju visiems lietuviams, kurie lankėsi mano vaistinėje, o taip pat svečiams iš Lietuvos.

Jonas Vytautas Margis,
buvęs "Margis Drugs" savininkas

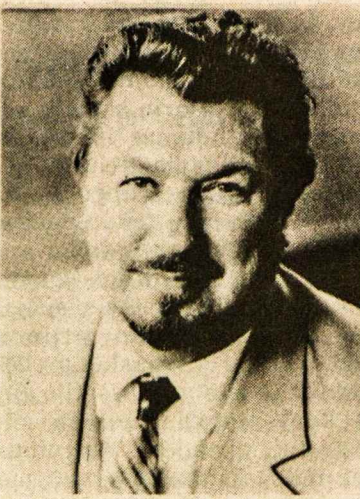
A. a. Jono Dundžio atminimui K. ir E. Linkos su vaikais iš Midland, Ont. "Tėviškos žiburiams" aukų \$50.

A. a. Karolio Rusino atminimui Kazys Rusinas iš Portage, MI, atsiuntė "Tėviškos žiburiams" auką \$20.

A. a. Vytauto Lenausko penkerių metų mirties prisiminimui žmona Lydija "Tėviškos žiburiams" aukų \$100.

Pasiūlymas

Eglė ir Česlovas Grigai norėtų užmegzti ryšius su išeivijoje gyvenančiais tautiečiais. Norėtų apsilankyti Amerikoje, jei gautų iškvietimą. Atsilpygindami galėtų tautiečius iškvietiti Lietuvoje ir apmokėti lankymosi išlaidas. Rašyti: 235000 Lietuva, Jonava, Lietavos g-vė 17-35.

MONTREALQUE

A. Vaičiūnas, KLB švietimo komisijos pirmininkas, rugsėjo 22 d. lankėsi Montrealyje. Jis aplankė Montrealio lituanistinę mokyklą, kuriai įteikė čekį. Be to, Moniką Jonynienę papuošė medaliu, jau anksčiau jai paskirti už ilgąmetį pedagoginį darbą.

"Nepriklausomos Lietuvos" bendrovės akcinių susirinkimas įvyko rugsėjo 23 d. AV parapijos salėje. Po įvairių pranešimų ir trumpų diskusijų buvo išrinkta nauja valdyba: G. Alinauskas, L. Balašis, D. Baltrukonis, A. Kalvaitis, A. Myle, J. Šiaučulis, A. Žiukas ir torontietis L. Girinis. Į revizijos komisiją įėjo K. Andruskevičius, I. Petrauskas ir K. Toliušis. Susirinkimui pirmininkavo J. Šiaučulis ir sekretoriavo A. Myle. Susirinkimas nebuvo gausus.

Aldona Ragevičienė, atstovaujanti Lietuvos folklorui, dalyvavo tarptautiniame suvažiavime folkloro festivalių organizavimams aptarti. Suvažiavimas vyko 24 d. Aldona prieš porą mėnesių čia lankėsi su "Radastos" ansambliu, kaip jo vyriausioji vadovė.

Suvažiavimas baigėsi rugsėjo 28-29 d.d. Buvo suruošta didžiulė tautodailės paroda, kurioje dalyvavo 50 tautų. Lietuvių skyriui atstovavo Montrealio lietuvių tautodailės grupė "Vaivorykštė".

Suvažiavime dalyvavo ir Violeta Putriūtė, senesni Lietuvoje susiorganizavusios renginių bendrovės "Centras" atstovė.

AV parapijos kunigai pradeda prieškalėdinį parapijiečių lankymą. Kun. I. Sadauskas lankys La Salle, o klebonas kun. J. Aranauskas — toliau gyvenančius. Dėl laiko bus susitariama telefonu. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS

Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 1/2%	Taupymo — special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	10 3/4%	Taupymo — kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	10 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	10 1/4%	RRIF — RRSP — term.	11 3/4%
60 d. - 119 d.	10 %	RRIF — RRSP — taup.	7 1/2%
30 d. - 59 d.	10 %		

IMA UŽ:

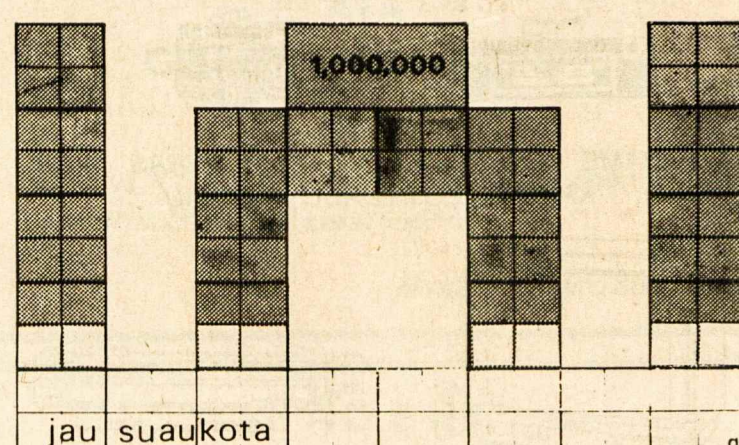
Nekiln. turto nuo 13 1/4%, asmenines — nuo 14 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

jau suaukota
ar
jau atidavei savo dalį?

SUTVARKAU iškvietimus gimimams iš Lietuvos ir dokumentus vizai į Lietuvą. Atvyksiu į namus. Skambinti Ričardui Hamiltono tel. (416) 385-3453.

ADVOKATAS LIETUVOJE JULIUS RAGULSKIS yra pasirošęs patarnauti užsienio lietuviams visuose nuosavybės, paveldėjimo ir palikimų reikaluose. Kreiptis: Lithuania-Europe, Šiauliai, Čarno 10, namų tel. 3-93-71 arba darbo tel. 3-05-13.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statalus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

Century 21 OFFORD REALTY LTD. Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus. Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Metinė "TĖVIŠKOS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu — 100 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noruką (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne

PARDUODU automobilį Pontiac 6000 1989 metų, įvažiuota 24,000 kilometrų. Skambinti po 7 v.v. tel. 621-1261 Toronte.

NORĖDAMI ĮSIGYTI geriausių Lietuvos dailininkų ir skulptorių reprezentacinius, tik prieš blokada išvežtus darbus, prašome skambinti Bičkus Baltic Art tel. 232-2648 Toronte.

GĖLĖS VESTUVĖMS

Meniskai paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valė Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengiam. Skambinkite Vidai Šiaučilienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio metu: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.